БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 175 (666)
5 СЕНТЯБРЬ
ЧОРШАНБА
1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

SELAMAT DATANG TAMU-TAMU JANG TERTJINTA DARI INDONESIA!

Сентябрда йиллик планнинг камида 50 процентн миқдорида пахта топшириш учун курашайлик

Областимизнинг колхоз ва совхозларида йиғим-терим ишлари кун сайин қизиб бормоқда. Пахта далаларидан ҳар куни илғор теримчиларнинг иш муваффақиятлари ҳақида редакцияга хушхабарлар келиб турипти. Бўка районидаги Хрушчев номли колхознинг донгдор теримчиси ўртоқ Саодат Гулаҳмедова теримнинг дастлабки кунлариданоқ нормадаги 40 килограмм ўрнига 300 килограммга етказиб пахта термоқда. У ҳозиргача хирмонга 2617 килограмм пахта териб топширди. Райондаги Каганович номли, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли, Маленков номли ва бошқа колхозларда ҳам кўп минг килограммчи илғор теримчиларнинг сони тобора кўпайиб бормоқда.

Пискент районининг пахтакорлари терим суръатини жадаллаштириб, янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Райондаги Сталин номли, Молотов номли, Калинин номли ва Каганович номли колхозларнинг аъзолари теримнинг биринчи кунлариданоқ ишга жадал киришиб кетдилар ва графикни ошириб бажармоқдалар. Сталин номли колхознинг Даштон Гайдаров бошлиқ бригада аъзолари 7 октябргача пахта тайёрлаш йиллик планини 100 процент қилиб бажариш ва ҳар гектар ердан 23,5 центнер ўрнига 35 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Бригаданинг Тўйди Назарова, Сафира Юсупова, Саври Турғунбоева, Муҳаббат Аҳмедова каби чевар теримчилари кунига 40 ўрнига 120-130 килограммдан пахта териб, йиғим-терим суръатини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Кундалик терим нормаларини 3-4 ҳисса ошириб бажараётган, ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлаётган бундай илғор теримчиларни деярлик ҳамма районларда учратиш мумкин. Вазифа — ана шу чевар теримчиларнинг илғор иш методларини кенг оммалаштириб, кўп минг килограммчилар сафини янада кенгайтиришдан ва йиғим-теримда умумий юксалишга эришишдан иборатдир.

Пахтани йиғиб-териб олиш — умумхалқ ишидир. Бу иш зўр уюшқоқликни, юксак интизомни ва хормай-толмай фидокорона меҳнат қилишни талаб қилади. Бунда теримчиларнинг ва пахта териш машиналарида ишловчи механик-ҳайдовчиларнинг ролини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Чунки, теримчи ва механик-ҳайдовчи пахта йиғим-теримида марказий фигура, ҳал қилувчи куч ҳисобланади. Терилган пахтанинг кўпайиши, ҳар куни давлатга топшириладиган пахтанинг миқдори, процентнинг ўсиши теримчи ва механик-ҳайдовчиларнинг иш унумига, фидокорона меҳнатига, белгиланган кундалик нормаларни тўла ва ошириб бажаришларига боғлиқдир.

Бу йил областимиз пахтакорлари давлатга 465 минг тонна пахта териб топширишдек шарафли ва масъулиятли вазифани ўз зиммасига олганлар. Бу — озмунча рақам эмас, албатта. 465 минг тоннани биз граммлардан жамлаймиз, чаноқлардан териб оламиз. Уни териб олиш учун неча юз минглаб қўллар, юзлаб пахта териш машиналари керак бўлади. Теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг куч ва ғайрати билангина граммлардан центнерлар, тонналар, тоғ-тоғ пахта ғарамлари вужудга келади. Шунинг учун маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, МТС ва совхоз раҳбарлари, колхоз правлениелари, ҳар бир колхоз ва совхозда меҳнатга яроқли барча колхозчиларни ва совхоз ишчиларини йиғим-теримга тўла жалб қилишлари, уларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб беришлари керак. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, пахта йиғим-теримини энг қисқа муддатларда ва нобудгарчиликка йўл қўймасдан ўтказиш учун зарур бўлган ҳамма тадбирлар кўрилсин, ишга яроқли ҳамма колхозчилар ва совхоз ишчилари теримда актив қатнашсинлар, шундай қилиб сентябрь ойида колхозларда бутун ҳосилнинг камида 50 процентн ва совхозларда камида 45 процентн териб олиб давлатга топширилсин.

Бироқ областимизнинг бир қатор районларида пахта йиғим-териминнинг суръати ниҳоятда суст бормоқда. Масалан, Верхне-волинск районидаги кўпчилик колхозларда пахтанинг очилиши яхши бўлишига қарамасдан терим оммавий равишда қизитиб юборилмаган. Районда машина билан пахта теришга ҳам дуруст тайёргарлик кўрилмаётир. 1-МТСда 67 пахта териш машинасидан фақатгина 20 таси ремонтдан чиқарилган, холос. Ремонтчилар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетган, уларнинг ишини ҳеч ким контроль қилмайди. Машина билан пахта теришга саноқли кунлар қолганига қарамай ҳалигача МТСда 12 та механик-ҳайдовчи етишмайди. Бу ачинарли аҳволлар МТС директори ўртоқ Холбоевни сира ташвишга солмаётир. Ўртоқ Боймуҳамедов директор бўлган 2-МТСда 42 та пахта териш машинасидан учдан бир қисми ремонт қилинмаган. Верхне-волинск район партия комитети ва район ижроия комитети МТС ишидаги камчиликларни тезда тугатиш учун шошилинч чоралар кўришлари керак. Ҳамма МТСларда пахта териш машиналарини ишлашга тахт қилиб қўйиш лозим.

Пахтани сортига қараб хиллаб териш ҳамманинг эътиборини жалб қиладиган, давлат аҳамиятига эга бўлган жуда муҳим ишдир. Хом пахтани оз миқдорда бўлса ҳам териш, биринчидан, бу муҳим хомашёнинг бузилишига олиб келса, иккинчидан давлатга топшириладиган пахтанинг сифатини пасайтиради ва бу билан колхозларга ҳамда давлатга моддий зиён етказилади. Шунинг учун теримчиларнинг иши устидан қаттиқ контроль ўрнатиш лозим. Шундай қилайликки, хом пахтанинг терилишига, сортининг бузилишига, нобудгарчиликка асло йўл қўйилмасин, пахтанинг хиллаб терилиши ва биринчи сорт қилиб терганлик учун рағбатлантирадиган тадбирлар кенг қўлланилсин!

Пахта йиғим-терим кампаниясини муваффақият билан ўтказиш учун пахта далаларида меҳнатни пухта ташкил этиш, аввало, ҳар бир бригадада соатлик графикни жорий қилиш керак. Ҳар бир теримчининг соат сайин унумли меҳнат қилиши, пахтани хиллаб терилиши ва нобудгарчиликка қарши курашиши соатлик графикка қаттиқ риоя қилишнинг энг муҳим шартларидир. Барча бригадаларда пахтани бевосита далада қабул қилиб олишни ташкил қилиш лозим, бундай қилганда вақт бекорга кетмайди. Колхоз ва совхоз раҳбарлари ҳар бир бригадада тош-тарозу ва етарли миқдорда этак ҳамда қопқанорлар бўлишини таъминлашлари керак.

Йиғим-териминнинг муваффақиятини кишилар ҳал қилади. Совхоз директорлари, колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг юқори унум билан ишлашларини таъминлаш учун социалистик мусобақани кенг миқёсда авж олдириб юборишлари, бригадаларда иссиқ овқат, болалар ясли ва боғчалари ташкил қилишлари, маданий-маиший хизматни яхши йўлга қўйишлари лозим.

Йиғим-терим суръатини янада оширайлик, сентябрь ойида давлатга областимиз бўйича йиллик планнинг камида 50 процентн миқдорида пахта топшириш учун курашайлик!

Олий Совет делегацияси Сурияга жўнаб кетди

Сурия парламентининг таклифига биноан СССР Олий Совети делегацияси 4 сентябрга ўтар кечаси Сурияга жўнаб кетди. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Бюджет комиссиясининг раиси И. С. Сенин бошчилигидаги делегация составида депутатлар А. А. Гендриксон, И. Қодиров, К. Кондучалова, И. Д. Компанец, П. С. Кузьмин, К. В. Ломтатидзе, С. О. Притицкий, Б. И. Самсонов, Н. Д. Ундасинов, Ж. Хўжаев, Р. Ханов, Т. С. Хетагуровалар бор.

Внуково аэродромида делегацияни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. М. Арушанян, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси П. П. Лобанов, СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари П. Т. Комаров, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари Д. С. Солод, СССР Олий Совети Президиуми канцеляриясининг бошлиғи Н. К. Козлов, СССР Олий Совети депутатлари, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Сурия Республикасининг СССР даги элчиси Жамол Е. — Д. Фарра ҳам бор эди. (ТАСС).

ИНДОНЕЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ СУКАРНО ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Хуш келибсиз азиз меҳмонимиз, Президент Сукарно!

Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно Тошкентга келди. Суратда: Президент Сукарно аэропортда ўрнатилган микрофон олдида нутқ сўзламоқда.
Г. Графкин ва М. Пенсон фотоси.

4 сентябрда Ўзбекистон пойтахти СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Индонезия Республикаси президенти — Индонезиянинг атоқли давлат ва сиёсий арбоби доктор Сукарнони тантанали суратда ва хурсандчилик билан кутиб олди.

Ҳурматли меҳмонларнинг келиши тўғрисидаги хабарни эшитган мингларча меҳнаткашлар дўстона Индонезиянинг 80 миллионли халқи вакилларига чин қалбдан, самимий салом топшириш учун шаҳар кўчаларига ва майдонларига чиқдилар. Ўнларча қизил алвонларга: «Индонез халқининг шонли фарзанди Президент Сукарнога салом!» деган сўзлар ёзилган.

Тошкент аэропорти байрамдагидек безатилган. Аэропортга кираверишда Шарқ мамлакатларининг миллий-озодлик ҳаракати тарихида катта роль ўйнаган доктор Сукарнонинг катта портрети қўйилган. Тепада Индонезия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари ҳилпираб турибди. Қизил алвонларга индонез, рус ва ўзбек тилларида: «Хуш келибсиз, индонезиялик азиз меҳмонлар!» деб ёзилган.

Аэропорт биноси олдидаги катта майдонда меҳнаткашларнинг жуда кўп вакиллари тўпланди. Кўп киши президент Сукарнонинг портретларини, байроқчаларни кўтарган.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Х. Хакимов аэродромга келди. Ҳурматли меҳмонни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, М. А. Абдураззоқов, З. Р. Раҳимбобоева, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони А. А. Лучинский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Рудин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. В. Бабков, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, СССР Олий Советининг депутати А. П. Бизов, Тошкент область партия комитетининг секретарлари С. Нуриддинов, А. И. Бродова, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретарлари Р. Ғ. Ғуломов, П. М. Сазонов, И. Р. Арнаутов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси Ф. Х. Хўжаев, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари Ғафур Ғулом, И. Эгамбердиев, А. Н. Коломинов, А. М. Қодиров, Х. Р. Мусахонова, Ҳ. К. Муҳиддинова, И. А. Раҳимов, Қ. Рўзметов, С. С. Черник, Ғ. Ғ. Юсупов, Ўзбекистон ССР министрлари В. А. Билбас, С. Б. Бухоров, М. И. Исомиддинов, С. И. Иброҳимов, И. Қ. Қодиров, Х. А. Маърупов, А. Э. Ейзов, Р. С. Соатов, А. Хўжаев, С. И. Умаров, М. Шералиев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми канцеляриясининг бошлиғи Х. И. Юсупова, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диния назорати Президиумининг аъзолари қози Зиёвуддин Бобохонов, қози Фозилхўжа Содиқхўжаев, қози Саакен Ғилмонов, журналистлар кутиб олдилар.

Соат 17. Индонезия Президенти тушган кумушсимон самолёт осмонда пайдо бўлди. Самолёт ерга қўниб, аэровокзал олдига келиб тўхтайди. Самимий кутиб олинган доктор Сукарно самолётдан чиқиб, кутиб олувчиларга қараб юради. Республиканинг ҳукумат аъзолари Индонезия Президенти билан ва унинг ҳамроҳлари билан қўл беришиб, самимий кўришадилар.

Доктор Сукарно билан бирга Индонезиянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Л. Н. Пилар, Индонезия парламенти раисининг биринчи ўринбосари Зайнул Арифин, Индонезия парламенти раисининг иккинчи ўринбосари Аружи Картавината, Президент кабинетининг бошлиғи А. К. Прингодигдо, Жанубий Суматра губернатори Винарно Дануатможо, парламент аъзоси доктор Сукиман Вирьосанжойо, доктор И. Леймена, Сутарно Хадисудибьо, Давлат саноат банкининг вице-президенти доктор Сумананг, Ташқи ишлар министрлиги директоратининг мудири Сувито Кусумовидагдо, армия штабининг олий офицерлари, ташқи ишлар министрлигининг ходимлари, Индонезия матбуотининг вакиллари ҳам Тошкентга келдилар.

Индонезия Президентининг СССР бўйлаб қиладиган сафарида унга ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССР нинг Индонезиядаги элчиси Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари бўлимининг мудири Б. М. Волков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари К. А. Кочетков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Матбуот бўлими мудирининг ўринбосари М. А. Харламовлар ҳам айни бир вақтда Тошкентга келдилар.

Фахрий қоровул бошлиғи Индонезия Президентига рапорт беради. Индонезия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садолари янграйди.

Доктор Сукарно, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. Р. Рашидов ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси А. Х. Хакимов фахрий қоровул олдидан ўтадилар.

Мактаб ўқувчилари меҳмонлар олдига югуриб келадилар. Улар Президент Сукарнога ва унинг ҳамроҳларига катта гулдасталар тақдим этадилар.

Меҳмонлар микрофон олдига келадилар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Х. Хакимов табрик нутқи сўзлайди.

— Сизни, — дейди у, — ўз юртимизда Олий Совет номидан, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҳукумати ва бутун ўзбек халқи номидан табриклашга рухсат этгайсиз. Сизнинг бу ерга келишингиз катта аҳамиятга эга бўлган воқиадир. Сиз бизнинг азиз ва қадрдон меҳмонимизсиз.

Ўзбек халқи Сиз, Президент жанобларини индонез халқининг мустақиллиги йўлида кўп ишлар қилган атоқли сиёсий арбоб деб билади.

Ўзбек ва индонез халқларининг ўтмишдаги аҳволи кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаш эди, чунки бу иккала халқ ҳам ҳуқуқсиз ва миллий зулм остида эзилиб келган эди. Ўзбек халқи Совет Иттифоқидаги халқларнинг буюк оиласидагина эркин, мустақил ва яшнаётган социалистик миллат бўлиб қолди.

Ўз мустақиллигини курашиб қўлга киритган, ўз тақдирига ўзи хўжайин бўлиб қолган ва иқтисодий, сиёсий ҳамда маданий тараққиёт учун актив курашаётган индонез халқининг муваффақиятларига биз қувонмоқдамиз.

Ўзбек халқи Совет Иттифоқидаги ҳамма халқлар билан бирга мустаҳкам ва барқарор тинчлик учун курашмоқда. Сиз раҳбарлик қилаётган Индонезия давлатининг бутун дунёда тинчлик йўлидаги олижаноб курашда кўрсатган хизматларига биз юксак баҳо берамиз.

Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари мамлакатларимиз ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни қизгин табриклайдилар. Биз Совет-Индонезия дўстлигининг янада мустаҳкамланишига чин қалбдан қувонмоқдамиз. Бу дўстликни мустаҳкамлашда Сиз, Президент жаноблари катта роль ўйнадингиз. Биз аминмизки, Сизнинг Совет Иттифоқига келишингиз бу дўстликни янада мустаҳкамлайди, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Хуш келибсиз, азиз дўстлар!

Индонезия Президенти Сукарно жаноблари ҳам нутқ сўзлади. У бундай деди:

Ўртоқлар! Шу ерда аэродромда айтилган табрик сўзларингиз учун чин кўнгилдан ташаккур изҳор қиламан. Нотиқ томонидан айтилган самимий сўзлардан ғоят мамнунман.

Биз, индонез халқи 1945 йил 17 августда ўз мустақиллигимизни эълон қилдик. Ўша вақтдан бери биз давомли ва қаттиқ кураш олиб бормоқдамиз. Бу курашда ўн ва юз мингларча киши қурбон бўлди. Ана шу қаттиқ кураш туфайли 1949 йил декабрда бизнинг мустақиллигимизни Голландия эътироф этди

Ўртоқлар, биз қандай мақсад билан ўз революциямизни амалга оширдик? Бу революциядан кузатган мақсадимиз — ўз мамлакатимизни озод қилиш ва шу озод мамлакатда адолатли, яшнаб турган жамият қуришдан иборат эди. Ҳақиқатан ҳам мустақиллигимиз эътироф этилиши билан биз тўхтаб қолмадик, балки зўр бериб ишлашни ва курашимизни давом эттирдик.

Кишилар каби халқ ҳам якка-ёлгиз яшай олмайди, бошқа кишилар билан ҳамкорлик қилмасдан яшай олмайди. Бизнинг миллатимиз ҳам бошқа мамлакатлар билан ҳамкорлик қилмасдан яшай олмайди. Шу сабабли биз бутун инсоният билан дўст бўлишни ва ҳамкорлик қилишни истаймиз. Биз совет халқи билан дўстлигимизнинг самимий ва мустаҳкам эканлигига аминмиз.

Мен бу ерда айтилган самимий сўзлар учун яна бир марта ташаккур айтаман. Катта раҳмат!

Сукарно жанобларининг нутқи қарсаклар билан кўп марта бўлиниб турди.

Автомашиналар келади. Президент Сукарно, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. Р. Рашидов ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Х. Хакимов очиқ машинага тушадилар.

Индонезиялик ҳурматли меҳмон ва унинг ҳамроҳлари аэродромдан жўнаб кетиб, ўзлари учун ажратилган резиденцияга томон йўл оладилар. Меҳмонлар тушган машиналар ўтиб борган кўчаларда Ўзбекистон пойтахти аҳолисидан мингларча кишилар уларни хурсандчилик билан табрикладилар. Миллий музика садолари, «ура!» овозлари эшитилиб турди. Индонезия Президентини табриклаб турган меҳнаткашларнинг қаторлари неча километрларгача чўзилиб кетган эди. Меҳмонларни кутиб олишда Тошкент аҳолисидан 500 мингча киши қатнашди. Улар Президент Сукарнони ва Индонезия Республикасининг бошқа вакилларини кутиб олиб, тинчлик учун ва халқларнинг қардошлиги учун актив курашаётган эркесевар Индонезия халқига самимий муҳаббат изҳор қилдилар.

* * *

Индонезия Республикасининг Президенти доктор Сукарно резиденцияда бир оз дам олганидан кейин «Тилла Шайх» мачит жомига борди. Доктор Сукарно бу ерда муфтий Эшон Бобохон ибн Абдулмажид хон билан ва Ўрта Осиё ҳамда Қозоғистон мусулмонлари Диний назоратининг бошқа раҳбарлари билан учрашди.

Индонезия Президенти номоз ўқиганидан кейин мачитда ҳозир бўлган кишиларни табриклади. У ўз нутқида қуйидагиларни айтди:

— Мен жуда узоқ ердаги мамлакатдан, Осиё билан Австралия ўртасида, Ҳинд океани билан Тинч океан ўртасида жойлашган мамлакатдан бу ерга келдим. Мен сизларга Индонезия халқидан салом келтирдим.

Индонезияда мусулмонлар билан бир қаторда христианлар, буддистлар ҳам бор. Мусулмонлар Индонезия давлатини ривожлантириш учун христианлар ва буддистлар билан биргаликда ҳаракат қилмоқдалар, адолатли ва яшнаб турган жамиятни биргаликда барпо қилмоқдалар.

Президент Сукарно айтдики, Индонезия республикасида «панча шила» принциплари асосида турли табақаларнинг вакиллари ўз динларига эркин амал қила оладилар.

Президент Сукарно яна бундай деди:

— Совет Иттифоқидаги мусулмонлар ҳам ўз мамлакатининг ҳаётини янада юксак даражага кўтариш учун халқнинг бошқа табақалари билан биргаликда ишлаётганликларини билиб хурсанд бўлдим.

Индонезиялик меҳмонларнинг бир группаси 4 сентябрь кечқурун Муқимий номли ўзбек музикали драма ва комедия театрида бўлди ва республика санъат усталарининг концертини тамоша қилди. Шундан кейин бу группа Комсомол кўлидаги маданият ва истироҳат паркида бўлди. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК САТРЛАРИ

Виставкада қувноқ қиз — Мая
Мафтун қилди қалбимни бирдан.
Дўстлигимиз мангу, бузилмас,
Россия-ла бўлдик қадрдон.
Мафтун қилди қалбимни шўх
қиз,
Хаёлимда яшар висоли.
Сафар тугаб, қайтсак ҳам уйга,
Юрагимни қўймайди холи.
Висолини эслайман ҳар вақт,
Чунки қалбда ишқидан баҳор.
Россия ва Индонезия — дўст.
Тинчлик доим бўлсин барқарор!

Майор АБУРАҲМАТ.
(Индонезия делегациясининг аъзоси).

МЕҲМОНИМИЗ СУКАРНОГА!

Азиз меҳмон хуш келибсиз юртимизга,
Мангу озод, шоду хуррам элимизга,
Сиз келибсиз узоқ ердан меҳмон бўлиб,
Ҳур Ватанга чин кўнгилдан меҳр қўйиб.
Бизнинг эллар индонезлар ўртоғидир,
Бутун дунё халқларининг ҳамроҳидир,
Агар бизлар бирга бўлсак олам обод,
Брат Карно сизга дермиз муборакбод.

Ҳасан АСҚАРИЙ.

П А Р Т И Я Т У Р М У Ш И

Коммунистлар — колхозда етакчи куч

Колхоздаги барча экинлардан мўл ҳосил олиш, чорвачиликни ривожлантириш ва колхоз экономикасини тобора юксалтириш учун курашда коммунистлар ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шуни ҳисобга олиб Октябрь районидаги Сталин номли колхоз партия ташкилоти коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ошириш учун зарур чоралар кўрмоқда. Колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ М. Холматов) кўпгина коммунистларни колхоз ишлаб чиқаришининг муҳим участкаларига бевосита бириктиб қўйган. Коммунистлардан А. Анорбоева, М. Соатова ва А. Исмоилов ўртоқлар пахтачилик бригадаларига бошчилик қилаётирлар. Кекса коммунист Зулайҳо опа Исомиддинова пиллачилик бригадасига раҳбарлик қилмоқда.

Партия ташкилоти коммунистларнинг колхозда намуна-кўрсатиб ишлашларини, етакчилик ролини ўйнашларини таъмин этмоқда. Коммунистлардан Алихон Исмоилов, Моҳина Соатова, Ашпрбуви Анорбоева ўртоқлар бошлиқ бригадалар ўтган йили пахта тайёрлаш планларини ортиғи билан бажарибгина қолмасдан, ҳар гектар ердан олинган ҳосилнинг кўплиги жиҳатидан колхозда биринчи ўринни эгаллаган эди. Бу бригадалар ҳозир ҳам биринчи қаторларда бормоқда. Уларнинг ғўзалари камида 40 центнер ҳосилдан дарак беради. Йил бошида баъзи участкаларда ғўзалар сийрак бўлиб қолди. Колхоз партия ташкилоти бу ҳолга коммунистларнинг диққат-эътиборини жалб этди. Ғўзаларга ишлов бериш кучайтирилди. Натижада сийрак ерлардаги ғўзалар ҳам мўл ҳосил етиштирди.

Коммунист Зулайҳо опа Исомиддинова бошлиқ колхоз пиллачилари бу йил катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Улар 70 қути пилла қуртини парвариш қилиб, пилла тайёрлаш планини ортиғи билан бажардилар. Колхоз пилладан катта даромад олди. Пиллачиликдаги ҳалол меҳнати туфайли Зулайҳо опа Исомиддинова Москвага, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига бориб келди.

Колхоз коммунистлари қишлоқ хўжалигининг конкрет экономикасини ўрганиб, маҳсулотларнинг таннархини камайтириш, меҳнат кунларини тежаш учун кураш олиб бормоқдалар. 1956 йилнинг дастлабки 6 ойи мобайнида колхоз бўйича ишлаб чиқариш планида белгиланганига нисбатан 13943 меҳнат куни тежалди. Коммунистлар ҳар қандай камчиликларни дадиллик билан очиб ташлайдилар ва уни тугатишга бутун коллективнинг диққат-эътиборини тортадилар. Колхоз правлениесининг аъзоси, 2-бригада бошлиғи Алихон Исмоилов колхоз хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги ишлар билан танишиб боради. Учраган камчиликларни правление мажлисида рўй-рост ўртага ташлаб, уларни тугатиш учун курашади. Масалан, 2-бригадага туташ жойда колхознинг 5 гектарга яқин бедазори бор эди. Ер ноқулай бўлгани сабабли ариқдан сув чиқариб бўлмади, бедалар қуриб қола бошлади. Аммо колхоз правлениеси бунга эътибор бермади. Алихон Исмоилов бу масалани правление мажлисида кўтариб чиқди ва дизель моторли насос ўрнатиб, бедани суғоришни таклиф қилди. Беда суғорилди. Шунингдек, ўртоқ Исмоилов ташаббуси билан бригадада фойдаланилмаётган тепалик бульдозер билан текисланди, насос билан сув чиқариб, бу ерга чорва моллари учун маккажўхори экилди.

Ҳозир колхоз партия ташкилоти пахта теримини қизитиб юбориш учун бир қанча тадбирларни белгилади.

Пахта терими даврида колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш мақсадида пахтачилик бригадаларига қўшимча равишда 13 коммунист бириктиб қўйилди. Бригадалардаги дала шийпонлари шиорлар, плакатлар ва бошқа агитация воситалари билан жиҳозланди. Ҳар бир бригада ўз агитаторига эга.

Пахта йиғим-теримини бошлашдан олдин колхознинг ҳамма бригадаларидаги хирмонлар ремонт қилиниб, тош-тарозулар ҳозирланди. Колхоз партия ташкилоти ва правлениеси колхоз қишлоғидаги ишга яроқли ҳамма кишиларни пахта теримига жалб этиб, коммунистлар ва барча колхозчиларни ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш ва давлат пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариш учун курашга кенг сафарбар этмоқда.

В. ХОЛМАТОВ.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИДА

Гулистон районидаги Крупская номли колхозда 12 дала шийпони бор. Уларга серсоя ва кўкаламзор аллеялар бўйлаб борилади. Дам олиш ва тунаш бинолари яхшилаб жиҳозланган. Хоналар ва пеш айвонлар ҳар хил шиор ва плакатлар билан безатилган. Бу шиор ва плакатлар колхозчиларни ҳосилни тезроқ йиғиб олиш учун унумли меҳнат қилишга ундамоқда.

Радиоприёмниклар, китоблар, шахмат ва шашкалар, музика асбоблари—колхозчилар хизматида. Ҳар бир колхозчи далада эрталаб бемалол нонушта қила олади, тушда ва кечқурунги пайтларда овқатлана олади. Яхши жиҳозланган боғча ва ясли гўдакларни ардоқлайди.

Дала шийпонларида кенг кўламда оммавий-сиёсий ишлар олиб борилмоқда. Тажрибали агитаторлар—коммунист ва комсомоллар колхозчиларни ҳосилни тезроқ териб олиш учун курашга сафарбар этувчи суҳбатлар ўтказмоқдалар. Агитаторларнинг ташаббуси билан уюштирилган ўн минутли қисқа кенгашларда бригадирлар ҳар бир колхозчи томонидан кун давомида ишланган меҳнат куни ҳақида ахборот бермоқдалар. Ўн кунлик иш натижалари якунланиб туради. Бу катта тарбиявий таъсир кўрсатмоқда, ҳар бир колхозчини социалистик мусобақада актив иштирок этишга чақирмоқда, қолоқларни илғорлар сафига етакламоқда. Мусобақада биринчиликни эгаллаган бригадага кўчма Қизил байроқ ва мукофот берилмоқда.

Колхоздаги 5-бригада агитатори ўртоқ Турғун Паркиевнинг колхозчилар ўртасида олиб бораётган иши айниқса диққатга сазовордир. У ўз суҳбатларини доимо бригада ҳаёти билан, колхоз олдида турган вазифалар билан маҳкам боғлаган ҳолда ўтказади. Ўртоқ Паркиев яқинда ўтказган бир суҳбатида ҳам худди шундай қилди. Моҳир агитатор дастлаб колхозчиларга мамлакатимиз ҳаётидаги янгиликлар ҳақида, қўриқ ерлардаги ғаллакорларнинг қўлга киритаётган муваффақиятлари ҳақида қисқача маълумот берди, сўнгра асосий масалага кўчиб, конкрет вазифалар тўғрисида сўзлади, қилинган ишлар юзасидан баъзи бир якунлар чиқарди.

1-бригада агитатори Турсунқулов, 4-бригада агитатори Йўлдошев ва бошқа кўпгина агитаторларнинг суҳбатлари ҳам мазмунли ўтмоқда.

Агитпункт қишлоқ марказига жойлашган. Унга колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шомуротов раҳбарлик қилади. Бу ерда агитаторлар билан мунтазам равишда семинарлар ўтказиб турилади. Масалан, яқинда илғор колхозчиларнинг тажрибаларини умумлаштиришга бағишланган семинар бўлиб ўтди. Бундан ташқари, агитпунктда колхоз ишлаб чиқаришининг конкрет экономикаси — меҳнат кунларини тежаш, маҳсулот таннархини камайтириш ва бошқа шунга ўхшаш масалалар бўйича лекция-семинарлар уюштирилади.

Крупская номли колхознинг дала шийпонлари колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб боришнинг чинакам маркази бўлиб қолди. Сиёсий агитация ва маданий-оммавий ишларнинг моҳирлик билан ўтказилаётганлиги, колхозчиларга яхши маиший хизмат кўрсатилаётганлиги дала ишларининг муваффақиятли бажарилишига ёрдам бераётир. Колхозда пахта териш ва уни давлатга топшириш бошлаб юборилди. У кун сайин қизғин тус олмоқда.

Колхозчилар бу йил ҳар бир гектар ердан 31,2 центнердан ҳосил йиғиб-териб олиш мажбуриятини олганлар. Улар шу кунларда ана шу мажбуриятга яраша уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар. Колхоз бошланғич партия ташкилоти эса, ўзининг бутун диққат эътиборини дала шийпонларида оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтиришга қаратмоқда, пахтакорларни олинган социалистик мажбуриятни муваффақият билан бажаришга сафарбар этмоқда.

В. АЛЕКСЕЕВ.

Оҳангарон кўмир разрези коллективи Ўрта Осиё республикаларининг саноат корхоналарига кўплаб кўмир етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. **Суратда:** 1-участка мотористи **Е. Анучкина** лентали транспортёрни бошқараётир.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Қисқа сатрларда

Қуйи Чирчиқ. Райондаги «16-Узсадвинсовхоз»нинг 3-бўлимига қарашли Н. Темирхонов бошлиқ бригада ишчилари бу йил 40 гектар токзорда мўл узум ҳосили етиштирдилар. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 130 центнердан узум олиш учун курашмоқдалар.

Шунингдек район МТСлари янги тракторлар билан тобора кўпроқ таъминланмоқда. Яқинда райондаги учта МТС га 50 та «ДТ-24» маркали трактор келтирилди. Булардан 16 таси 1-МТСга, 18 таси 2-МТСга, 16 таси 3-МТСга берилди.

Қ. Першеев.

Сирдарё. «Ҳақиқат» колхозида жамоат чорвачилиги йилдан-йилга ривожлантирилмоқда. Илғор сут соғувчилардан М. Деренко ва Ольга Стодниченколар қўлда боқилаётган 30 сигирнинг ҳар биридан шу кунгача 1350-1605 литрдан сут соғиб олдилар.

А. Муҳамедов.

Бўстонлиқ. Райондаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозида чўчқачилик фермаси ташкил қилинди ва 4 та она чўчқа сотиб олинди.

Р. Раҳимбердиев.

Гулистон. 2- МТСнинг Хрушчев номли колхозда хизмат қилаётган универсалчиси М. Хатамов мавсум бошида 1200 гектар ердаги ғўзаларни ишлаш мажбуриятини олган эди. У, ўз машинасини яхши ишлатиб, ҳар бир минутдан унумли фойдаланганлиги учун шу кунгача 1239 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқарди.

М. Абдураимов.

Янада юқори кўрсаткичлар сари

Корхонамизнинг номи артель бўлгани билан, аслида у маҳсулот ишлаб чиқариш қуввати ва ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан ўртамиёна заводга тенглашиб қолади. Артелда бир неча катта-катта цехлар бўлиб, улардаги асосий иш процесслари деярли механизациялашган.

Корхона коллективи республика аҳолиси учун электр спираллари, темир-терсак буюмлари, вешалкалар, чемоданлар, соат тасмалари, аёллар учун чарм тасма, бош кийимлари, соқол оладиган асбоб, пластмассадан ясаладиган болалар ўйинчоқлари сингари бир неча хил кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаради. Ишлаб чиқарадиган маҳсулотнинг хили жиҳатидан бизнинг артелга ўхшаган корхона республикада жуда оз. Шунинг учун ҳам артелимизнинг ишлаб чиқариш ҳажмини тинмай ошира боришга, унинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга катта аҳамият бериб келинмоқда.

Мавжуд ишлаб чиқариш майдонини кенгайтирмасдан туриб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг энг асосий шарти — қўл кучи билан бажариладиган ишларни ва оғир иш процессларини механизациялаштиришдир. Биз мана шу масалага катта эътибор бермоқдамиз. Буни шу фактдан кўриш мумкинки, бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилгига қараганда анча ортди, ишчилар сони эса қарийб икки ҳисса камайди.

Галантерия цехида гидравлик пресс ўрнатилди. Натижада бир неча киши қўл кучи билан бажарадиган иш енгиллашди, меҳнат унумдорлиги анча ошди, галантерия маҳсулотлари сифати яхшиланди. Металлдан ясаладиган вешалка, кнопка ва скрепкалар ишлаб чиқаришда янги технологик процессга кўчилди. Бу янгилик бажариладиган операциялар сонини бир неча бор қисқартириш йўли билан меҳнат унумдорлигини кескин оширишни таъминлади. Шунингдек, бошқа цехларга ҳам шу йилнинг ўзида бир неча ўн минг сўмлик машина ва механизмлар ўрнатиб, 200 га яқин ишчини қўл меҳнатидан озод қилдик, ишлаб чиқариш маданиятини янада ошириш учун техника шароити яратдик.

Ишлаб чиқаришни механизациялаштиришда, илғор иш методлари ва прогрессив технологияни кенг қўллашишга эришишда артель бошланғич партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ташкилотчилик ишларини кучайтириб юборганликлари ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Корхонадаги деярли ҳамма ишчи, мастер, цех бошлиғи ва хизматчиларнинг фикри-зикри — меҳнат унумдорлигини ошириш, аҳолига иложи борича кўпроқ сифатли истеъмол буюмлари ишлаб беришдир.

Артелда кундалик ва ойлик топшириқни бажармайдиган биронта ҳам ишчи йўқ. Бракка йўл қўядиган, сифатсиз иш қиладиганлар ҳам камдан-кам учрайди.

Яшина, Файзиева, Мансурова, Мирзабоева ўртоқлар сингари бир неча кекса ва тажрибали ишчилар нуқул юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, хомашё ва материалларни кўпроқ тежаш учун социалистик мусобақани изчиллик билан давом эттиришда катта ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Файзиева ва Яшина ўртоқлар бу соҳадаги самарали меҳнатлари учун «Ҳунармандчилик кооперацияси аълочиси» значогини олишга муваффақ бўлдилар.

Абдуллаев, Сирис, Босимбоева, Мусаматов, Гуперман ўртоқлар кабиўнлаб ишлаб чиқариш новаторлари кундалик нормани доим ошириб бажариш ва нуқул 1-сортли маҳсулот ишлаб чиқаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Корхона коллективининг деярли ярмини хотин-қизлар ташкил этади. Улар орасида оммавий-тарбиявий ишларни яхшилаш, уларнинг техника билимларини ва иш малакаларини ошириш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар ўзининг ижобий натижаларини бераётир. Ҳозир ўзбек хотин-қизлари орасида Фрунзе район Советининг депутати коммунист Тамара Жўрақулова сингари коллектив ўртасида катта обрў-эътибор қозонганлар кўплаб топилади.

Энг яхши рационализаторлиги учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғини олишга муваффақ бўлган А. Гольденберг каби ижодкорларимиз ҳам бор. Улар қўл меҳнатини механизация билан алмаштириш, технология процессларини такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш йўли билан меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархини камайтириш ва унинг сифатини яхшилаш соҳасида кўп ижодий ишлар қилмоқдалар.

Корхона маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ҳамжиҳатликда ишлаётганликлари ишчи ва мастерлар, инженер ва техник ходимлар диққатини ишлаб чиқаришнинг асосий масалаларига жалб этишга, ишлаб чиқариш командирларининг фаолиятини активлаштира боришга, цех ва участкалар ишини доимий равишда контроль қилиб боришга катта қулайликлар туғдирмоқда. Маъмурият цехларни етарли миқдорда хомашё ва бошқа зарур материаллар билан, ишчи кучи ва машина-механизмлар билан таъминлаш, ишлаб чиқариш кенгашларининг ўз вақтида ўтиб туриши билан шуғулланади. Партия ташкилоти тарбиявий-сиёсий, маданий-оқартув ишларини яхшилаш масалалари билан кўпроқ шуғулланади. Комсомол ташкилоти асосан ёшларнинг техника билимини ва ўз касби юзасидан малакасини ошириш билан машғул бўлса, касаба союз ташкилоти ва маҳаллий комитет кўпроқ ишчи ва хизматчиларнинг моддий-маиший турмуш шароитини яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш каби масалалар билан шуғулланади. Лекин бундан партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари бир томонлама ишлар экан, деган хулоса келиб чиқмайди, албатта. Бу ташкилотларнинг ўзаро ҳамкорликда ишлаётганликлари, ишлаб чиқаришнинг ҳамма ва ҳар қандай масалалари билан чуқур ва атрофлича шуғулланаётганликлари натижасида артелимизнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари тинмай яхшиланиб келмоқда.

Артелда давлат планлари оймаой ортиғи билан бажарилади. Етти ойлик планни 120,9 процентга етказиб бажарган коллективимиз август ойи топшириғини ҳам муваффақият билан якунлади. Йил бошидан бери аҳолига қўшимча равишда 900 минг сўмликдан кўпроқ кенг истеъмол моллари етказиб бердик. Ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи эса сал кам 7 процент камайтирилди. Маҳсулот таннархини камайтириш, ортиқча харажатларни қисқартириш, бракни камайтириш йўли билан 130 минг сўмдан кўпроқ жамғарма тўпланди.

Меҳнатсевар коллективимиз бундай ютуқларга асосан ички резервларни кўплаб ишга солиш, коллектив ва индивидуал мусобақани қизитиб юбориш туфайли эришди. Бизда бригадалар, участка ва цехлар ўртасида ўзаро контроль яхши йўлга қўйилган. Бу тадбир ишчи ва мастерларнинг масъулиятини оширмоқда, уларни янгилик ахтаришга, илғор усулларни кўпроқ қўлланишга даъват этмоқда, мавжуд ишчи кучлари ва ускуналардан унумли фойдаланишни таъминламоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир ишчининг меҳнат унумдорлиги маош фондидан устун даражада ўсмоқда. Ҳозир агар ҳар бир ишчининг маоши ўрта ҳисобда пландагидан 10 процент кўпайган бўлса, унинг меҳнат унумдорлиги 20 процентга яқин ортди. Бу эса ўз навбатида артель экономикасини мустаҳкамлашга катта ёрдам қилмоқда.

КПСС XX съезди кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтириш вазифасини қўйди. Биз бу вазифани бажариш соҳасида юқоридагидек катта ютуқларни қўлга киритдик. Бундан ташқари, шу йилнинг ўзида бир неча хил янги маҳсулот турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Лекин биз бу ютуқлар билан қаноатланиб қолмаймиз. Синчиклаб қарасак, ҳали корхонада шу пайтгача ишга солинмаган ёки тўла фойдаланилмаётган резервлар кўп эканлигини кўрамиз. Мана шу резервларни ишга солиш бизнинг асосий бурчимиздир.

Артелимиз коллективи Марғилондаги «Байналмилал» совет кооператив артели коллективининг республикадаги барча маҳаллий ва ҳунармандчилик корхоналари коллективларига қарата олтинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани қизитиш тўғрисидаги чақириғини мамнуният билан қабул қилди. Биз ўз ички имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, 1956 йил учун белгиланган планни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги — 7 ноябргача бажариш, меҳнат унумдорлигини планда белгиланганидан яна 10 процент ошириш, маҳсулот сифатини янада яхшилаган ҳолда, унинг таннархини яна 4,1 процент камайтириш, яна икки хил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, маҳаллий саноат чиқиндиларидан янада кўпроқ фойдаланиш мажбуриятини олдик.

Ишонч билан айта оламизки, бир неча йиллардан бери ўз аҳдини оқлаб келаётган коллективимиз бу сафар ҳам ўз сўзининг устидан чиқади.

М. ШОМАНСУРОВА,
Тошкентдаги «Искра» артелининг раиси.

Поездлар ҳаракати графиги—темир йўл транспортининг асосий қонуни

Тошкент темир йўлидан ҳозирги кунларда, айниқса ўз фаолиятини ҳар қачонгидан ҳам ошириши талаб қилинмоқда. Чунки қўриқ ва бўз ерлардан, Ўрта Осиё республикалари пахта далаларидан эшелон-эшелон ғалла ва пахтани мамлакатимизнинг турли районларига етказиб бериш асосан шу коллективнинг зиммасига юклатилган. Ғалла хирмонлари совурилган, мўл пахта ҳосили йиғиб-териб олина бошлаган ҳозирги пайтда ҳар бир станция ишини оперативлаштириш ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Қишлоқларда етиштирилган ғалла ва пахтани саноат районларига, шаҳарларда ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналарни колхоз, совхоз ва МТСларга ўз вақтида етказиб беришга эришиш учун темир йўл транспортининг ҳамма звеноларида ишни яхши ташкил этиш асосида поездлар ҳаракати графигига қатъий равишда амал қилиш талаб этилади.

Поездлар ҳаракатинигина эмас, балки шу билан бирга, локомотивлар, вагонлар, станциялар, деполар ва темир йўлнинг бошқа шу каби ҳамма корхоналари ишини график асосида олиб бориш социалистик транспортнинг асосий қоидасидир. График темир йўл транспортининг бутун эксплуатацион фаолиятини белгилаб берувчи асосий омилдир. Графикка риоя қилиш темир йўлнинг ҳар бир бўлинмасида интизомни мустаҳкамлашни, уюшқоқликни оширишни, аниқ ва бир меёрда ишлашни ҳамда темир йўл хўжалиги турли соҳалари коллективларининг ўзаро аҳилликда ишлашларини талаб қилади.

Поездлар ҳаракати графигига қатъий равишда амал қилиш эса халқ хўжалигида жуда катта аҳамиятга эгадир, чунки ҳар куни темир йўл транспорти завод, фабрикаларга, колхоз ва совхозларга, янги қурилишларга миллион-миллион сўмлик юкларни ташийди. Темир йўл ходимлари поездларни график асосида бошқариш билан оборот маблағларнинг муомала тезлигини оширадилар, саноат ва қишлоқ хўжалигидаги янги ресурсларни бўшатиб беришни таъминлайдилар.

Ҳозирги пайтда Тошкент темир йўлида амалда бўлган график прогрессив нормалар асосида тузилган. Бу график барча станцияларнинг состав ўтказиш қобилиятини оширишга, оғир юкли поездларни кўплаб бошқаришга интилтиради.

Янги график қўлланилган дастлабки ойларда Тошкент темир йўлида ишлар бирмунча яхши борди, бироқ июнь ойидан бошлаб графикни бажариш кўпгина станцияларда оқсай бошлади. Июнь, июль ойларида станциялардан поездни жўнатиш графиги 15 процент, поездларнинг участкалар бўйлаб ҳаракати графиги эса 25 процент бажарилди, холос. Бунга асосий сабаб — ҳамма станцияларнинг бирдай ишламаслигидир.

Мана, икки йирик станцияни — Тошкент ва Урсатьевск станцияларини олиб кўрайлик. Бу станцияларнинг ҳар иккисида график турлича бажарилади. 1956 йилнинг биринчи ярмида темир йўл Тошкент бўлими поездларни жўнатиш графигини 94,3 процент бажарган бўлса, Урсатьевск бўлимида 84,6 процент бажарилди, холос. Участкалар бўйлаб йўл босиш Тошкент бўлимида 86,2 процент, Урсатьевск бўлимида эса 71,2 процент бажарилди.

Бундай паст кўрсаткичлар ҳар икки темир йўл бўлими раҳбарларини жиддий ташвишлантириши керак эди. Афсуски, шундай бўлмади. Айниқса, орқада қолаётган Урсатьевск бўлими раҳбарлари диспетчерлик аппарати ходимлари билан биргаликда графикнинг бажарилмай қолаётганлиги сабабларини пухта ўрганмадилар. Бунинг оқибатида август ойида ҳам аҳвол яхшиланмади. Ойлик график 30 процентгина бажарилди.

Барча станция ходимлари ишлаб чиқариш планини муваффақиятли равишда бажариш учун поездларнинг қай маҳал тайёр бўлишига қараб эмас, балки графикда белгиланган муддатда ташкил қилиниши ва жўнатилишига эришиш учун курашишлари керак. Лекин бу асосий талабга Урсатьевск темир йўл бўлимида кам риоя қилинади. Поездлар белгиланган вақтда тузиб берилмайди, натижада бу бўлимда темир йўл Тошкент бўлимидагига қараганда поездларни кечикиб жўнатиш 5 ҳисса кўпдир. Бунга яна шу нарса ҳам сабаб бўлмоқдаки, темир йўл Тошкент бўлими билан Урсатьевск бўлими ўртасида мустаҳкам ҳамкорлик йўқ, келадиган ва жўнатиладиган поездларнинг қаерга жўнатилиши ёки қабул қилинишини бир-бирларига аниқ хабар қилиб турмайдилар.

Бундан ташқари, Арись станциясида ҳам, Тошкент узелида ҳам поездларни ихтисослаштириш доимо бузилади. Масалан, Фарғонага поезд жўнатиладиган йўлдан айни вақтда Урсатьевск станциясида вагонлари ажратиб юбориладиган поезд жўнатилади. Бундай чалкашликлар натижасида Урсатьевск ва бошқа станцияларда график асосида жўнатиладиган поезд тузиш учун зарур бўлган вагонлар ўз вақтида тўпланмайди.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш keракки, Урсатьевск бўлимида поездларни график бўйича жўнатишнинг ёмон аҳволга тушиб қолганлигига асосан айрим диспетчерларнинг поездлар ҳаракатини нотўғри бошқараётганликлари сабаб бўлмоқда. Бўлимда мана шундай сабабга кўра, 8 ой мобайнида поездлар жўнатиш 1,5 минг соатга яқин кечиктирилди. Станция диспетчерларидан Иванова ва Фролов сингари ўртоқлар ўз вазифаларига ғоят совуққонлик билан қарамоқдалар. Улар поездларни арзимаган сабабларга кўра кўплаб тутиб қолмоқдалар, ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилмасликлари орқасида графикларнинг бузилишига сабабчи бўлмоқдалар.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, Урсатьевск ва Тошкент бўлимларида, умуман, Тошкент темир йўлида юк ташиш ишлари нотекис амалга оширилади: юк операцияларининг деярли 70 проценти куннинг иккинчи ярмида бажарилади, биринчи ярмида эса иш суст боради. Агар юк ортиш ва юк тушириш ишларини куннинг биринчи ярмида 50 процент миқдорида бажаришга эришилса, бир неча минг вагонни бўшатиш, яъни суткасига қўшимча равишда бир неча юз вагонни ишга солиш имконияти туғилади. Лекин Урсатьевск ва Тошкент бўлимларида куннинг биринчи ярмида юк ортиш ва юк тушириш ишларини бир меёрда олиб боришни таъминлаш тўғрисида кам қайғираётирлар.

Поездлар ҳаракати графигини қатъий равишда бажариш учун транспорт ходимлари ўртасида интизомни мустаҳкамлаш биринчи даражали вазифадир. Бироқ Урсатьевск бўлимида интизом анча бўшашиб кетган. Паровоз депосида айниқса бундай аҳволни кўпроқ учратиш мумкин. Кўпгина локомотив бригадалари ишга ўз вақтида келмайдилар, ишда бракка йўл қўядилар, паровозларни озода тутмайдилар. Масалан, 5 августда Власов ва Ручепков ўртоқларнинг айби билан бир неча поезд белгиланган муддатда жўнатилмади.

Бундай аҳвол йил бошидан бери юз мартадан кўпроқ такрорланди. Ўтган 8 ой мобайнида бу депода юздан ортиқ паровоз составга қўшилиш олдидан ишга яроқсиз эканлиги аниқланиб, ремонт учун жўнатилди. Улар пландан ташқари 200 соатдан кўп ҳаракатсиз турдилар.

Маълумки, паровознинг ишга яроқсизлиги аниқланиб, у депога қайтарилса, унинг ўрнига дарҳол бошқа, ишга яроқли паровоз етказиб бериш керак, акс ҳолда бир неча миллион сўмлик юк ортилган состав кўп тўхтаб қолади, бу эса бошқа станциялар ишини ҳам қийинлаштириб юборади. Урсатьевск паровоз депоси раҳбарлари бу масалага ҳам унча эътибор бермаётирлар. Йил бошидан бери паровозларнинг кечикиб берилиши ҳаммаси бўлиб 500 соатдан ошиб кетди. Айрим паровоз бригадаларининг ишга ўз вақтида келмасликлари ва бошқа сабабларга кўра эса составлар 700 соатга яқин бекор турди. Бу вақт ичида қанчадан-қанча юк ташиш мумкин бўлар эди.

Депо машинистлари йўл босиш қоидасини ҳам кўпинча бузадилар. Улар паровоз тезлигини ўз вақтида ошира олмасликлари натижасида кўп ҳолларда белгиланган станцияга кеч етиб келадилар. 8 ой ичида мана шундай кечикишлар 2 минг соатни ташкил қилди. Айрим машинистлар локомотив бузилиб қолса, станцияга етиб бормасдан ҳам машинани тўхтатаверадилар.

Яқинда депо машинисти Санин составни бошқариб кетаётганида паровоз дишласи синиб қолди. Машинист составни дарҳол йўлда тўхтатди. Натижада шу йўлдан қатнайдиган поездлар 2 соатгача ўта олмай турди, бўлимнинг бутун иш графиги бузилиб кетди.

Паровозларни сифатли ремонт қилмаслик, вагонларни ўз вақтида етказиб бермаслик, составларни пухта ўйлаб тузмаслик, локомотив бригадаларининг мавжуд қувватларидан унумли фойдаланмаслик — буларнинг ҳаммаси бўлим техника-иқтисодий кўрсаткичларининг тобора орқага қараб кетишига сабаб бўлмоқда. Бўлим бошлиғи ўртоқ Дубровшченко, паровоз депоси бошлиғи Ольхович ўртоқлар бу камчиликларни тугатишга қаратилган жиддий ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширмаётирлар, бундай камчиликларнинг бўлиши турган гап, чунки иш бор жойда хато ҳам бор, дейдилар. Дубровшченко ва Ольхович ўртоқлар фаолиятидаги энг асосий камчилик шундаки, улар жонли ташкилотчилик ишини олиб бориш ўрнига кабинетда ўтириб, турли кўргазмалар бериш, буйруқлар чиқариш, ишга кам фойда берадиган йиғилишлар ўтказиш билан шуғулланадилар. Бу тадбирлар эса графикни системали равишда бажаришга ниҳоятда кам ёрдам бермоқда. Чунки мажлисларда чиқарилган қарорларнинг, сон-саноқсиз буйруқ ва кўргазмаларнинг ижросини текшириш билан жуда кам шуғулланилади.

Графикни бажариш учун курашда дастлаб поездлар ҳаракати билан алоқадор бўлган ҳамма ходимлар ўртасида интизомни мустаҳкамлаш, техника эксплуатация қоидаларига оғишмай амал қилиш, Темир йўл транспорти ишчи ва хизматчиларининг интизоми тўғрисидаги Уставнинг ҳамма моддаларига риоя қилиш зарур. Айниқса, ишлаб чиқариш командирлари бу соҳада бошқаларга намуна бўлишлари талаб қилинади. Афсуски, Тошкент ва Сирдарё станцияларида шу жиҳатдан ўрнак бўла олмаётган командирлар ҳам учраб туради.

Масалан, яқинда Сирдарё станциясига 3462 номерли поезд келди. Ундан 10 тонна юк тушириб олиниши керак эди. Бундан станция бошлиғи Ледовских, унинг ўринбосари Спиркин ва ўша куни станция бўйича навбатчилик қилаётган Болдирев ўртоқларнинг хабарлари бор эди, лекин улар негадир юкни тушириб олмасданоқ, поездни Урсатьевскка жўнатмоқчи бўлдилар. Урсатьевск резервининг бош кондуктори ўртоқ Мясников Сирдарё станцияси раҳбарларидан белгиланган юкни тезда тушириб олишни талаб қилди, улар эса бунга кўнмадилар. Икки ўртадаги тортишув ҳа деганда ҳал бўлавермади, натижада поезд графикдан кеч қолди. Бу станцияда юқоридаги каби интизомсизликлар тез-тез учраб туради.

Поездлар ҳаракатини усталик билан бошқаришда станция бўйича навбатчилик қилувчи инженер-техник ходимларнинг роли жуда каттадир. Улар станциядаги барча ходимларни — поезд тузувчи, тарозибон, вагончилар ва депо бўйича навбатчилар, ёқилғи склади навбатчилари ва кондукторлар ҳамда бошқа ходимларни графикни бажаришга сафарбар этувчи ягона командирлардир. Тошкент ва Урсатьевск бўлимларида мана шундай масъулиятли вазифани намунали равишда бажариб келаётган кишилар анчагина бор. Уларнинг илғор тажрибасини оммалаштириш станциялар ишини яхшилашга катта ёрдам беради. Лошманов, Торлин, Бринько, Аҳмедов ўртоқлар сингари новатор-диспетчерларнинг бой тажрибасини кенг пропаганда қилиш, бошқа диспетчерларни ҳам шулар методи асосида ишлашга кўчириш темир йўл Тошкент ва Урсатьевск бўлимларида катта резервни ишга солиш демакдир. Чунки ҳаракат графигини бажаришда диспетчер етакчи фигурадир. Вагон оборотини тезлаштириш, кўплаб оғир юкли составларни жадал методда бошқаришни таъминлаш асосан диспетчернинг эпчиллигига боғлиқдир.

Темир йўл Тошкент ва Урсатьевск бўлимлари раҳбарларининг кечиктириб бўлмайдиган вазифаси — графикни бажариш соҳасида юз бераётган барча камчиликларнинг сабабларини пухта ўрганиш ва бу камчиликларни тугатишга бор кучни сафарбар этишдан иборатдир.

Л. ГОЛЬДШТЕЙН,
Тошкент темир йўли техника бўлимининг старший инженери.

Областимиз колхоз ва совхозларида бу йил 465 минг тонна пахта тайёрлашга эришайлик!

☆ ☆ ☆

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Давлатга юқори сифатли пахта топшириш учун курашайлик

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахта нархини ошириш, МТС га тўланадиган натура ҳақини камайтириш тўғрисидаги қарори барча пахтакорларни ғоят хурсанд қилди. Колхозчилар ва механизаторлар пахта ҳосилини ошириш билан унинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш—коллектив хўжаликнинг экономикасини тобора мустаҳкамлашда ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини яхши билиб олдилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг янги қарорига биноан колхозларимиз биринчи сорт пахтанинг ҳар тоннаси учун 3500 сўм, иккинчи сорт учун 3 минг сўм, учинчи сорт учун 2 минг 600 сўм ва тўртинчи сорт учун 1 минг 800 сўмдан пул оладилар. Кўриниб турибдики, қанча кўп юқори сортли пахта топширилса колхознинг даромади, шунингдек колхозчиларнинг бойлиги шунча ошади.

Ҳозир, пахта йиғим-терими кун сайин қизғин тус олаётган пайтда кўп пахта териш билан бирга унинг юқори сифатли бўлишига эришиш энг муҳим вазифалардан биридир. Колхозларнинг правлениелари, партия ташкилотлари, бригада ва звено бошлиқларидан мумкин қадар кўп юқори сифатли пахта тайёрланишини талаб қилишлари, бунга эришиш учун даставвал теримчиларга қулай иш шароити яратиб бериш тўғрисида чинакамига ўйлашлари керак. Пахтанинг хом терилишига мутлақо йўл қўймаслик зарур. Агар озгина хом пахта яхши пахтага аралашиб қолгундай бўлса, унинг саноатда қайта ишланиши анча қийинлашади ва ана шундай пахтадан тўқилган газлама сифатсиз бўлади.

Колхозлардаги агитаторлар пахтакорлар ўртасида пахтанинг сортларга ажратиб терилишини тушунтиришлари, бу соҳада яхши натижага эришаётган илғор теримчиларнинг иш тажрибаларини сўзлаб беришлари зарур. Бўка районидаги Ленин номли колхознинг илғор теримчиси Бувайда Ортиқова ҳозиргача 2 минг 100 килограмм пахта терди. У суръатни кун сайин ошира бориб, кеча катта натижага эришди. Ўртоқ Б. Ортиқова кечқурун ҳаммаси бўлиб хирмонга 500 килограмм пахта топширди.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари колхоз ва совхозларда пахта териш суръатини ошириш билан бирга давлатга юқори сифатли пахта топшириш учун курашни ҳар тарафлама кучайтиришлари, колхозларимизнинг иқтисодий жиҳатдан мустаҳкам бўлишини таъминлаш йўлида барча тадбирларни тўла амалга оширишлари керак.

ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бекобод районидаги 2-МТС хизмат қиладиган Энгельс номли, Будённий номли, Крупская номли, Ленин номли ва бошқа колхозларда пахталар қийғос очилиб, пахта йиғим-терими бошланиб кетди. Ленин номли колхоз пахтакорлари 708 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24 центнердан ҳосил олиш учун курашиб, ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Олинган мажбуриятга яраша ҳосил етиштириш учун ҳамма агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга оширдилар. Шу туфайли бу колхоз далаларида мўл ҳосил етишди. Ҳозир колхоз далаларида пахта қийғос очилди. Колхозчилар етиштирилган ҳосилни жадал йиғиб олиш учун уюшқоқлик билан теримга киришдилар.

Колхознинг Қўлдош Холматов, Мўйиддин Шерматов, Ҳаким Очилов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида пахта терими айниқса қизғин давом этмоқда. Ўлмасхон Эрматова, Ойшахон Қўлдошева сингари илғор теримчилар дастлабки кунлардаёқ нормадаги 40 килограмм ўрнига 90-100 килограммдан пахта териб хирмонга топширмоқдалар.

Ленин номли колхоз пахта ҳосилини машина билан териш учун ҳам ҳозирдан тайёрлик кўра бошлади. 708 гектар пахта майдонидан 300 гектаридаги пахта машина билан теришга ажратиб қўйилди. Бу ерларда ғўза ораларидаги ўтларни тозалаш тадбирлари кўрилмоқда.

Ленин номли колхоз аъзолари ҳар куни 1-2 процентдан пахта териб давлатга топшириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

☆ ПАХТА ТЕРИМИ ИЛҒОРЛАРИ ☆

Шу кунларда поёнсиз пахта далаларимизда йиғим-терим ишлари тобора қизғин тус олаётир. Минглаб теримчилар мавсумда 5-10-15 тоннадан пахта териш юзасидан ўз зиммаларига мажбурият олганлар. Улар ана шу мажбуриятни шараф билан бажариш учун курашмоқдалар. **Суратда:** (чапдан ўнгга) Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг теримчиси **Н. Маҳмудова**, Бекобод районидаги 1- Далварзин совхозининг теримчиси **Ф. Тўхтарова,** Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоз аъзоси **А. Нурматова** ўртоқлар. Буларнинг ҳар бири бу йил 15 тоннадан пахта теришгақарор қилганлар.

В. Салов фотоси.

Пахта теримининг дастлабки кунларидаги камчиликлар тугатилсин

Крупская номли колхоз аъзолари бор имкониятларини ҳисобга олиб, сентябрь ойида давлатга йиллик планнинг 62 проценти миқдорида пахта топшириш учун аҳд қилганлар. Бунинг учун 5-10-15 мингчилар ҳаракати кучайтириб юборилди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти теримчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма шароитни яратиб берган. Қоп-қанор ва этаклар етарли. Терилган пахталарни хирмонга ташиб чиқиш учун махсус аравалар ажратилган. Ҳар бир теримчининг пахтаси терилган жойда тортиб олинмоқда. Хуллас, бу колхозда меҳнат тўғри ташкил этилганлиги учун пахта терими яхши давом этмоқда.

Лекин райондаги кўпгина колхозларда пахта йиғим-терими ана шундай уюшқоқлик билан бошланмади. Пушкин номли, Калинин номли, Свердлов номли, Хрущчев номли колхозларда пахталар қийғос очилган. Бироқ хирмонлар ўз вақтида тайёрланмаганлиги, тош-тарозу, аравалар, юк машиналарининг ремонти кечиктириб юборилганлиги, теримчилар қоп-қанор ва этаклар билан ўз вақтида тўла таъминланмаганлиги сабабли терим кечикиб бошланди.

Мана, Крупская номли колхоз билан қўшни Пушкин номли колхознинг ўртоқ Бойтурсун Тўрибоев бошлиқ бригадасининг пахта майдони. Теримга графикда кўрсатилган 23 ўрнига фақат 14 киши қатнашмоқда, ҳар бир теримчининг кун бўйи терган пахтаси 30 килограммданга зўрға тўғри келади.

Бригадада меҳнат унумининг пастлигига ишнинг нотўғри ташкил этилганлиги сабаб бўлмоқда. Колхозчилар хирмондан анча узоқликда пахта териб, тўлган қопқанорларини хирмонга ўзлари ташиб чиқишга мажбур бўлаётирлар.

Колхоз правлениеси терилган пахтани ўз жойида тортиб олишни ташкил қилмаган, тўлган қанорларни хирмонга ташиш учун арава ажратмаган.

Калинин номли колхозда ҳам йиғим-теримга ёмон тайёргарлик кўрилган. Бригада хирмонлари учун 3 та тарозу етишмайди. 2 та машина, 2 та арава бузилиб ётипти. Натижада терилган пахталар пунктга пешма-пеш жўнатилмаётир. 31 август куни транспорт етишмаганлиги сабабли ўртоқ Анорқул Чўлиев бригадасининг хирмонида 2 тоннага яқин пахта пунктга жўнатилмади.

Бу колхозда меҳнат интизоми бўш. Теримчилар ўртасида социалистик мусобақа қизитиб юборилмаган. Шунинг учун ҳам 30 август куни графикда кўрсатилган 152 ўрнига 99 киши ишга чиқиб, 11 килограммдан пахта терган.

Маълумки, яқин кунларда пахтани машина билан теришга киришиш керак. Лекин райондаги ҳар иккала МТС раҳбарлари ҳам бу муҳим ва масъулиятли вазифани унутиб қўймоқдалар.

Райондаги ўртоқ А. Погасян директорлик қилаётган 1-МТСда пахта териш машиналари ремонти биринчи сентябргача тугалланиши керак эди. Механизаторларга запас қисмлар, деталлар ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги, МТС раҳбарлари бу ҳақда бош қотирмаётганликлари сабабли 65 та пахта териш машинасидан эндигина 20 таси ремонтдан чиқарилди.

МТС агрономи ўртоқ Юсупхўжаев ҳам ўз вазифасига совуққонлик билан қарамоқда. У ҳалигача қайси колхознинг қайси қарталаридаги пахта машина билан терилиши лозимлигини тўла тасаввур қила олмайди. Бундай аҳволни 2-МТСда ҳам учратиш мумкин. Бу МТСда ҳам 65 та пахта териш машинасидан эндигина 25 таси ремонтдан чиқарилган.

Колхоз ва МТСларнинг раҳбарлари пахта терими бошланган дастлабки кунларда йўл қўйилаётган ана шундай камчиликларни тезда бартараф қилиш чораларини кўришлари, пахта тайёрлаш ва давлатга топширишни кучайтириб юборишлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,

Гулистон райони.

Сентябрда йиллик планнинг 60 проценти миқдорида пахта топширамиз

Ишчилар, азамат механизаторлар ва экскаваторчилар ўтган йили чўлга ҳужум бошлаб, Мирзачўлнинг географик картасига ўзгартириш киритдилар. Асрлардан бери сувга ташна қўриқ ва бўз ерлар ана шу фидокор кишиларнинг ғайрат билан меҳнат қилишлари натижасида таслим бўлди, янги ерда Булганин номли совхоз ташкил қилинди.

Жонажон партиямиз ва Совет ҳукуматимизнинг битмас-туганмас ғамхўрлигидан доимо баҳраманд бўлиб келаётган совхозимиз ишчи ва хизматчилари янги типда қурилган биноларга кўчиб кирдилар. Қисқа муддат ичида чўл ўрнида электрлаштирилган, радиолаштирилган обод қишлоқ бунёдга келди.

Ҳар қандай қийинчиликларни енгишга қодир бўлган ишчи ва механизаторларимиз шу йилнинг ўзидаёқ янгидан ўзлаштирилган 550 гектар ерга чигит экдилар. Уларнинг бирдан-бир мақсади — мирзачўлликларнинг янги ерлар ҳисобига пахта майдонларини кенгайтириш ва бу ерлардан мўл ҳосил етиштириш учун олиб бораётган курашларига муносиб ҳисса қўшишдан иборат эди.

Совхозимиз ишчилари меҳнатни тўғри ташкил қилганлари ҳолда, ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, ғўза парваришини сифатли ўтказдилар. Янги агротехника қоидаларига амал қилиниши, моддий-техника воситаларидан тўла ва унумли фойдаланиш орқали барча майдонларда олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштиришга эришдик.

Бизнинг олдимизда турган галдаги энг муҳим вазифа ана шу мўл ҳосилни сра нобуд қилмасдан, ўз вақтида йиғиб-териб олишдан иборатдир. Совхозимиз коллективи йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўрди. Пахта хирмонлари, ўз вақтида тайёрланди, тарозулар, юк машиналари ва аравалар ремонти сифатли ўтказилди. Йўл ва кўприк қурилишлари тугалланди.

Умумхалқ тантанаси — Пахта байрамини шоду-хуррамлик билан ўтказган совхозимиз ишчи ва хизматчилари 28 августда ёппасига пахта йиғим-теримини бошлаб юбордилар. Совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти теримчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитларни яратиб берди.

Ҳар бир теримчининг пахтасини даланинг ўзида тортиб олиш ташкил қилинди, тўлган қоп-қанорларни хирмонга ташиб чиқиш учун аравалар ажратилди. Бу эса теримчиларнинг қимматли вақтларини тежаш ва меҳнат унумини ошириш имкониятини туғдирди.

Совхозимиз пахтакорлари 1 сентябргача давлатга йиллик планнинг 5,34 проценти миқдорида пахта топширдилар. Ўзаро мусобақалашиб ишлаётган Т. Эштоев, Т. Шодмонов, И. Сувонқулов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари теримда олдинда бормоқдалар. Бу бригадаларнинг ҳар бири кунига йиллик планнинг 1 проценти миқдорида ва ундан ҳам ошириб пахта жўнатмоқда. Айниқса, ўртоқ Т. Эштоев бошлиқ бригада аъзоларининг муваффақиятлари тақдирга сазовордир.

Совхозимиз ишчилари мавжуд имкониятларни ва барча ички резервларни тўла ҳисобга олганлари ҳолда, ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар. Биз сентябрь ойида давлатга йиллик планнинг 60 проценти миқдорида пахта топширишга қарор қилдик.

Совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти бу мажбуриятнинг ортиғи билан бажарилишини таъминлаш мақсадида теримчиларнинг маслаҳатларига амал қилган ҳолда, бир ойлик график ишлаб чиқди. Бу графикка асосан биринчи ўн кунликда ҳар куни 1,5 процентдан, кейинги икки ўн кунликда эса ҳар куни йиллик планнинг 2-2,5 проценти миқдорида пахта тайёрланиши керак.

Шунинг учун ҳам 10-15 минг килограммчилар ҳаракати кучайтириб юборилди. Юздан ортиқ теримчи бу ҳаракатга қўшилди. Пахтага ажратилган 370 кишининг ҳаммаси теримга мунтазам қатнашиб, белгиланган нормани ошириб бажариш учун курашмоқда. Терилган пахта 5 та бричка, 5 та юк машинаси билан пунктларга пешма-пеш жўнатилиб турипти.

Ҳеч шубҳа йўқки, совхозимиз пахтакорлари бир жон-бир тан бўлиб, ҳалол меҳнат қилганлари ҳолда, ўз зиммаларига олган шарафли мажбуриятларини ортиғи билан бажарадилар.

И. ШАЛЕВ,

Мирзачўл районидаги Булганин номли совхознинг директори.

ПАХТАНИНГ МАҚТОВИ

(Қўшиқ)

Пайдо бўлдинг ерга тушган донадан,
Уруғбаргни туртиб ердан — онадан,
Саратонда гулёнбаргли шонадан,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Юмшатиб тахт қиламан бўз, қўриқни,
Дорилайман, ивитаман уруғни,
Улоқтирдим омоч-бўйинтуруғни,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Ҳар уяга беш-ўн чигит ташлайман,
Парваришга қувватимни бахшлайман,
Кўкарганда яганангни бошлайман,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Совуқ тушса, сийнам билан ёпаман,
Субсаб қолсанг, сой бошига чопаман,
Чирчиғимдан сенга ўғит топаман,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.

Қўшиқ қўшиқ бўлмас куйсиз, навосиз,
Ғўзанг ўсмас ёруғликсиз, ҳавосиз,
Вазнинг ошмас чеканкасиз — давосиз,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Ипак бўлиб етиласан тер билан,
Юлдузлардай сочиласан ер билан,
«Оқ олтин»сан мард қиз билан, эр билан,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Дарёлардан чиққан асл қундузим,
Кўкрагимга таққан Олтин юлдузим,
Ой деганда ойим, нурли кундузим,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.
Сен борсанки, йиғин тўри меники,
Ғазналарнинг жавҳар-дури меники,
Дўмбиранинг мақтов-жўри меники,
Кумушгинам — юмшоқ пахта, оқ пахта.

Султон АКБАРИЙ.

☆ ☆ ☆

Социалистик мажбурият асосида

Ўртасарой районидаги Охунбобоев номли колхознинг Анорбой Узоқов бошчилик қилаётган бригада аъзолари бу йил пахта теримига ўтган йилдагига нисбатан бир неча кун олдин тушдилар. Теримчилардан Мелихон Паршиева, Ҳамидахон Нуриддинова, Сабихон Боймирзаевалар ўтган йил мавсумда ўз устларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарган эдилар. Бу йил уларнинг ҳар бири 10 тоннадан, Рихсихон Шарипова ва Ҳадичахон Акбаровалар эса 9 тоннадан теришга аҳд қилдилар.

Бу йил пахта майдонимиз 85 гектарга етди. Ғўзани уч марта узунасига ва кўндалангига культивация қилдик. Ўсишдан орқада қолган ғўзаларга алоҳида эътибор бериб, қўшимча озиқлантирдик. Натижада ғўзаларимизда мўл ҳосил тўпланди, —дейди бригада бошлиғи Анорбой ака Узоқов.

Ҳақиқатан ҳам бу бригаданинг ғўзаларида мўл ҳосил етилди. Шу кунларда Анорбой ака бригадасида пахта терими қизғин тус олди.

Т. АЛИҚУЛОВ,
М. ТУРҒУНОВ.

Кексалар ташаббуси

Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Ш. Хўжамуродов бошлиқ бригадаси мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Бригада аъзолари йиғим-теримни бошлашдан олдин пухта тайёргарлик кўрдилар. Хирмон ерлар сувалиб, қоп-қанор ва тош-тарозулар тахт қилинди. Бригадада кўп минг килограммчилар ҳаракати кучайди. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги чоллар ва кампирларни ҳам янгидан-янги меҳнат ғалабалари сари илҳомлантираётир. Ёши 78 дан ошган Рустам ота Сатторов бу йил мавсумда 10 минг килограмм пахта теришга аҳд қилган бўлса, Х. Сувонова, У. Иброҳимова, Ч. Қурбонова каби кампирлар 5-6 минг килограммдан пахта териб бериш мажбуриятини олганлар. Бригада аъзолари ўртасида социалистик мусобақа кун сайин кучайиб бормоқда. Меҳнатсевар колхозчилар кун сайин суръатга-суръат қўшиб, кўплаб пахта термоқдалар.

С. АЛИБОЕВ.

„Қани, ҳамма теримга"

Эрта тонг. Оппоқ этакларни боғлаб, қоп ва қанорни қўлтиқлаб олган теримчи йигит ва қизлар пахтазор томон шошилмоқдалар. Ҳамманинг қалбида шодлик ва чеҳраларида қувонч. Колхозчилар бир неча ой давомида тер тўкиб етиштирилган пахта теримини тезроқ бошлашга, дастлабки кунлардан кўп пахта теришга, бригада хирмонини тўлдиришга ошиқмоқдалар.

— Ўртоқлар, — деди бригадир Қодир Сиддиқов, терим бошланмасдан олдин бригада аъзоларига мурожаат қилиб, — дастлабки кунлардан бошлаб пахтани уюшқоқлик билан тоза теришга одатланайлик. Шундай қилсак, бундан кейин ишларимиз ҳам яхши бўлади. Қани, ҳамма теримга!

Шундан сўнг колхозчилар бирдамлик билан пахта теримини бошлаб юбордилар.

Оржоникидзе районидаги Киров номли колхоз аъзолари Пахта байрамидан сўнг янги куч ва янги ғайрат билан ишга тушдилар. Шу куни бригадада пахта терими уюшқоқлик билан ўтказилди. М. Ашрапова, Х. Юнусова, М. Шомаҳмудова каби теримчилар 60-70 килограммдан пахта тердилар. Бу илғор теримчилар мавсумда 5-10 тоннадан пахта териш мажбуриятини олиб, шу кунларда астойдил меҳнат қилмоқдалар.

65 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олган бригада аъзолари етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва ўз вақтида давлатга топшириш учун курашаётирлар.

Х. МУҚИМОВ.

ТЕРИМЧИЛАР МАЖБУРИЯТ ОЛМОҚДАЛАР

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Министрлар Советининг 1956 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисидаги қароридан руҳланган Сирдарё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг аъзолари ғўза парваришини янада кучайтириш билан бирга, пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўришни ҳам ҳар тарафлама қизитиб юбордилар. Колхозда ўз вақтида пахта хирмонлари тайёрланиб, йўл ва кўприклар тузатилди, тош ва тарозулар тахт қилинди, қоп ва қанорлар тайёрланди.

Илғор колхозчилар партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига жавобан ўз устларига пахта териш юзасидан конкрет мажбуриятлар олган ҳолда теримни бошлаб юбордилар. Масалан, теримчилардан П. Муллаева, А. Валиева ҳамда Х. Неъматов каби ўртоқлар мавсумда 7 ва 10 минг килограммдан пахта бериш мажбуриятини олдилар.

Т. ҲАЙДАРОВ.

АХБОРОТ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумат делегацияси ва Цейлон Ҳукумат Делегацияси ҳар иккала мамлакат ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатиш ва савдо сотиқни ҳамда иқтисодий ҳамкорликни, шунингдек маданий муносабатларни ривожлантириш тўғрисида 1956 йил 26 августдан 1 сентябргача Москвада музокаралар олиб бордилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Ҳукумат Делегацияси Делегация Бошлиғи—СССР Ташқи Ишлар Министрининг Биринчи Ўринбосари В. В. Кузнецов, Делегация Аъзолари—СССР Маданият Министрининг ўринбосари В. И. Пахомов, Иқтисодий алоқа ишлари Бош Бошқармаси Бошлиғининг ўринбосари П. А. Малетиндан, Делегация Маслаҳатчилари—СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё Бўлими Мудири Б. М. Волков, СССР Ташқи Савдо Министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё ва Яқин Шарқ мамлакатлари билан савдо-сотиқ Бошқармасининг Бошлиғи В. Б. Спандарьяндан иборат эди.

Цейлон Ҳукумат Делегацияси Делегация Бошлиғи — Цейлоннинг Бирлашган Короллиқдаги Олий Комиссари ва ушбу музокараларни олиб бориш учун СССРга Махсус тайинланган Элчи Сэр Клод Кореа Жаноб Олийлари, Делегация Аъзолари—Мудофаа Министрлиги ва Ташқи Ишлар Министрлигининг Парламент Секретари Т. Б. Субасингхе жаноблари, Молия Министрининг Старший Ёрдамчиси Р. Кумарасвами жанобларидан иборат эди. Дўстлик, яхши ният ва ҳамкорлик руҳида ўтган бу музокаралар қуйидаги натижаларга олиб келди:

1. Зарур тайёргарлик тадбирлари кўрилиши биланоқ тегишли Ҳукуматларга элчи даражасида бирбирларига дипломатия вакиллари юборишни тавсия қилиш тўғрисида бир битимга келинди.

2. Ҳар иккала мамлакат ўртасида ўзаро фойдали савдо муносабатларини ривожлантириш тўғрисида бир битимга келинди. Цейлонда СССР импорт қилишдан манфаатдор бўлган бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва минерал маҳсулотлар борлиги ва шунингдек СССРда Цейлон импорт қилишдан манфаатдор бўлган саноат машина-асбоблари борлиги таъкидланди.

3. Ҳар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ҳамкорлик қилиш учун кенг имконият борлиги тўғрисида бир битимга келинди. Совет делегацияси Совет ҳукумати Цейлон ҳукуматининг иқтисодий тараққиёт планларини амалга оширишида унга ёрдам беришга тайёрдир, деган фикрни изҳор қилди.

4. Шу сабабдан, ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо алоқаларини кенгайтириш ва иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида яқин орада:

(а) Савдо ва Тўлов Битимлари,

(б) Иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида битимлар тузиш тўғрисида музокаралар бошлаш лозим деб топилди

5. Делегациялар ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатилишига ёрдам беришни истаб, янада мустаҳкам маданий алоқалар ўрнатиш чоралари кўрилиши лозим, деб ҳисоблайдилар.

СССР Ҳукумат Делегациясининг бошлиғи
В. КУЗНЕЦОВ.

Цейлон Ҳукумат делегациясининг бошлиғи
К. КОРЕА

Москва, 1956 йил 1 сентябрь.

Жданов номли колхозда

Қорасув районидаги Жданов номли колхоз асосан уруғчилик билан шуғулланади. Колхознинг 596 гектар экин майдони бўлиб, шундан 74 гектарига фақат уруғлик сабзавот ва 140 гектар ерга маккажўхори экилди. Қолган ерларда эса узум, тут, шоли, беда ва бошқа ўсимликлар ўстирилмоқда.

Бундан 3-4 йил илгари ўтқазилган 80 туп лимон уста боғбон Х. Далилов томонидан яхши парвариш қилинаётгани учун бу йил ҳосилга кирди. Колхоз боғбонлари областимизда жуда кам экиладиган анор ўсимлигини парвариш қилишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳозир 3 гектар ердаги анор ҳосил бера бошлади.

Колхозда 10 та далачилик бригадаси бор. Бу бригадалар экинларни ўз вақтида сифатли парвариш қилаётганлари, дала ишларини ўз вақтида ўтказаётганликлари туфайли сабзавот маҳсулотлари топшириш планини ортиғи билан бажармоқдалар. Масалан, ўртоқ М. Расулев бошлиқ олтинчи бригада аъзолари ҳар гектар ердан 340 центнердан, 2-3 бригадалар эса гектаридан 230-275 центнердан эртаги карам ҳосили олдилар. Бошқа бригадалар ҳам карам ҳосили топшириш планини ортиғи билан бажардилар. Натижада колхоз бўйича ҳар гектар ердан пландаги 140 центнер ўрнига 200 центнердан эртаги карам ҳосили олинди. Колхоз правлениеси фидокорона меҳнат қилиб, сабзавот маҳсулотлари етиштириш планини муваффақиятли бажараётган бригада ва звеноларни рағбатлантириш соҳасида бирқанча тадбирларни амалга оширди.

Колхозда бундай юксак кўрсаткичларга қандай қилиб эришилаётир? Дастлаб шуни айтиш керакки, ўтган йили экинлар, айниқса, пиёз жуда кеч экилган ва ўз вақтида парвариш қилинмаган эди. Бу йил пиёз яхши ишланган ерларга ўз вақтида экилди ва уруғ танлашга алоҳида эътибор берилди.

Шунингдек, иккинчи бригада аъзолари эришаётган ютуқлар ҳам қувонарлидир. Бу бригада аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 11 тоннадан помидор ҳосили олган бўлсалар, бу йил гектаридан 18 тоннадан помидор топширдилар.

Колхозда чорвачилик ҳам тез суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Колхоз фермасида 80 бошга яқин жайдари ва зотли сигирлар бор. Сигирлар ўз вақтида ширали ем-хашаклар билан боқилиб, яхши парвариш қилинаётганлиги учун улардан кун сайин кўп сут соғиб олинаётир. Бунга ана шу сигирларнинг ҳар биридан 8 ой давомида 2200 литрдан сут соғиб олинганлигини мисол қилиб келтириш кифоядир. Колхоз бўйича йиллик сут соғиб олиш плани ҳозирданоқ ортиғи билан бажарилди. Шу давр ичида З. Добровольская ўз боқимидаги сигирлардан 40 тонна сут соғиб берди. Ҳозир колхоз чорвадорлари 1957 йил ҳисобидан давлатга сут топширмоқдалар.

Шу кечаю-кундузда колхозчилар эртаги сабзавот маҳсулотларини тез суръатлар билан йиғиб-териб олиш билан бирга, кечки экинларни парвариш қилишни ҳам давом эттирмоқдалар. Кечки картошканинг иккинчи чопиғи ҳам тугалланай деб қолди.

Колхозчиларнинг унумли ишлаши учун барча шароитлар яратиб берилди. Ғалла ва пул аванслари ўз вақтида берилиб турибди.

Колхозда фақат уруғлик экинларини етиштириш билан чегараланиб қолинмаётир. Бу колхоз шаҳар аҳолисини сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашда ҳам бошқа колхозлардан қолишмайди.

Жданов номли колхоз аъзолари сабзавотчиликни ривожлантириш, чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш соҳасида бундан кейин ҳам астойдил ишлаш учун курашмоқдалар.

Х. НАЗИРОВ
Н. РИХСИЕВ

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 4 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Оҳангарон	1,23	5,53	Верхне-волинск	0,67	2,15
Пискент	1,00	5,37	Гулистон	0,67	2,05
Бўка	0,80	3,41	Оққўрғон	0,55	2,03
Бекобод	0,65	2,93	Ўрта Чирчиқ	0,57	1,91
Сирдарё	0,67	2,69	Чиноз	0,56	1,88
Мирзачўл	0,71	2,66	Калинин	0,49	1,61
Боёвут	0,62	2,53	Октябрь	0,50	1,55
Янгийўл	0,67	2,46	Оржоникидзе	0,55	1,40
Юқори Чирчиқ	0,67	2,36	Қуйи Чирчиқ	0,17	1,14
Ўртасарой	0,60	2,24	Бўстонлиқ	—	—

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 4 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
6-«Кўкорол»	1,10	6,49	4-«Боёвут»	0,40	1,42
Булганин номли	0,81	6,16	«ЎзССР беш йиллиги»	0,17	1,14
«Дружба»	0,76	4,66	«Малик»	0,25	1,09
1-«Фарҳод»	0,81	2,70	Бушуев номли	0,42	1,05
2-«Далварзин»	0,45	2,65	«Оққўрғон»	0,30	0,86
1-«Далварзин»	0,56	2,21	4-«Вревский»	—	—
3-«Боёвут»	0,41	1,97			
1-«Боёвут»	0,47	1,67			

ТУРИСТ ТААССУРОТЛАРИ

Қримдан хат

МИЛЛИОНЕР КОЛХОЗЛАР ДАЛАСИДА

Туристлар саёҳатнинг еттинчи куни Боқчасаройдан Куйбишев районига ўтдилар. Район областда боғдорчилик ва тамакичиликни тобора ривожлантириш билан шуҳрат қозонган. Райондаги миллионер ҳисобланган Молотов номли ва Хрушчев номли колхозларнинг аъзолари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорларидан руҳланиб, меваларнинг турли навларини яратиш ҳамда мавжуд боғлардан юқори ҳосил олиш учун ҳар қачонгидан ҳам унумли ишламоқдалар.

Районнинг Молотов номли колхози ўтган йили 572 навли тамакидан 11,2 центнердан ҳосил олиб, фақат бу экиндан 1 миллион 700 минг сўм даромад қилди.

Колхоз правлениеси қишлоқ қиёфасини ўзгартириш, турли маданий-маиший бинолар қурилишига катта аҳамият бермоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида турли бинолар қурилишига 1,5 миллион сўм маблағ сарфланди. 3 та болалар яслиси, 2 та болалар боғчаси, ғалла ва тамаки сақлаш хоналари қурилди.

Шунингдек, колхозда олтинчи беш йиллик ичида қилинадиган ишлар плани тузиб чиқилган. Бу беш йиллик ичида колхозда янгидан 4 гектар ерда олма, нок ва 2 гектар ерда узум экилади.

Хрушчев номли колхоз районда йирик ғаллакор колхозлардан биридир. Колхоз аъзолари жамоат чорвачилигини ривожлантириш мақсадида маккажўхори экин майдонларини тобора кенгайтирмоқда. Колхоз ўтган йили маккажўхорининг ҳар бир гектаридан 35,8 центнердан ҳосил тўплади ва 2 миллион 300 минг сўм даромад қилди.

Маккажўхоридан юқори ҳосил олган Хрушчев номли колхоз ўтган йили Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашишга сазовор бўлди. Колхознинг 20 дан ортиқ аъзоси катта кумуш ва кичик олтин медаллари билан мукофотланди.

Колхозда кейинги бир ярим йил ичида 200 га яқин колхозчи учун уй-жой биноси, маданият уйи ва сув омбори қурилиши учун бир неча миллион сўм маблағ сарфланди. Колхоз аъзоларининг уйларига электр чироқлари ўрнатилди, кўпгина оғир ишлар механизациялаштирилди. Колхозда ғаллачиликни ривожлантириш билан бирга боғдорчиликни ҳам кенгайтиришга аҳамият берилмоқда. Олтинчи беш йиллик ичида колхозда 45 гектар ерда узум, 5,3 гектар ерга турли мевали дарахт экилади, 22 гектар ердаги узумни қайта реконструкция қилиш мўлжалланган.

КЎККЎЗ-СОКОЛИНСК ҚИШЛОҒИДА

Чор ҳукумати ўзига яқин чиновниклардан бири бўлган Юсуповни Қрим қишлоқларидан бирига юбориб, бу қишлоқни Николай II нинг кўнгил очиб, дам оладиган жойига айлантиришни топширган экан. Николай II архитектор сифатида шуҳрат қозонган Красновни Қримга юборади. Юсупов Кўккўз дарёсининг бўйида ўзи учун катта сарой қурдиради. Архитектор Красновнинг конструкцияси асосида қурилган шарқча ва ярим европача услубдаги биноларнинг чиройлилиги, кўркамлиги киши диққатини жалб қилади.

1910 йили қурилган бу сарой атрофида Юсупов ўз рафиқасининг номига атаб фонтан ҳам қурдирган. Фонтаннинг суви узоқдан кўк бўлиб кўринганлиги ва унинг рафиқасининг кўзи кўк бўлганлиги учун халқ фонтанни ва дарёни Кўккўз деб атаган. Кейинчалик қишлоқ ҳам шу ном билан юритилган.

Бу қишлоқ территориясидаги «Арамат» совхози ва «Социализм» колхози экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш мақсадида барча имкониятларни ишга солмоқда. «Арамат» совхози 42 гектар ерга атр гул экади.

Маълумки, атр гулдан турли атторлик буюмлари тайёрланади. Шунингдек, бу ўсимлик медицинада ҳам катта аҳамиятга эга.

Туристлар колхоз ва совхозларнинг ишлари ҳамда уларнинг экономикаси билан танишиб, дам олиш куни «Социализм» колхозининг аъзоларига тамакини парвариш қилишда ёрдам бериш учун тамаки плантациясига чиқдилар. Колхознинг тамакичилик бўйича агрономи

Суратда: Ялта шаҳрининг Қора денгиз бўйидаги Ленин кўчаси.

Александр Федорович Семененко ёрдамчиларнинг ташаббуси учун барча колхозчилар номидан миннатдорчилик билдирди. У тамакининг ҳосилдорлигини кўпайтириш ва уни исроф қилмаслик юзасидан олиб борилаётган қатор тадбирлар ҳақида гапириб берди.

Шу куни туристлар колхознинг икки гектар еридаги тамакисини чеканка қилиб бердилар.

КАТТА ҚРИМ КАНЬОНИ

Туристлар орасида Катта Қрим Каньони (Каньон—табиий ўзгариш натижасида икки тоғ ўртасида чуқурлиги 200-300 метр келадиган сойлик ҳосил бўлган жой)га чиқиш жуда қийин эмиш деган гап тарқалди. «СССР туристи» деган номга эга бўлиш учун тоғли Қрим маршрути бўйича экскурсияда бўлган туристлар унинг қишлоқдан 12 километр узоқда бўлганлигини ҳисобга олинмаса, тоғ тепасига чиқиш ҳеч гап эмаслигини айтдилар.

Соат роса тўрт ярим бўлганда группамиз ана шу Каньонга жўнади. Орадан 3 соат ўтгач, инструктор Светлана Васильевна Шестобитова ҳаммани тўхтатди.

— Ана у баланд тоғни кўрдингларми, бу тоғни Қанд бош дейдилар. — Ҳақиқатан ҳам тоғ катта қандга ўхшаб турарди. — Бир соатдан сўнг, — деди у, — Каньонга етамиз.

Группа юришда давом этди. Қалин ўрмон ичидан қуёш нурини аранг кўриш мумкин бўлса-да, аммо осмон сра кўринмасди.

Мана, Катта Қрим Каньони. Кўз олдимизда Қримнинг бошқа тоғларига ўхшаш тоғ кўринди. Рюкзакларни текис тош устига қўйиб, Каньонни кўриш учун барча шошила бошлади.

— Ҳар ким ўз ҳолича тарқалиб кетмасин. Махсус жойдан қаралмаса, — деди инструктор, — кишининг пастга йиқилиб кетиши ҳам мумкин.

Белгиланган жойга тўпланиб, ҳамма пастга энгаша бошлади. Пастда оқаётган сув термометр ичидаги симобга ўхшаб аранг ялтираб кўриниб турарди. Бу сойликнинг икки томони ҳам худди кимдир атайин цементдан ишлагандек бўлиб кўриниши билан ҳаммани ҳайратда қолдирди.

— Қаршимиздаги, — деди инструктор ғарб томондаги тоғни кўрсатиб, — Бургутхона тоғи. У денгиз сатҳидан 861 метр баланд. Унинг ёнидаги эса Беданақир тоғи. Бу тоғ денгиз сатҳидан 1345 метр баланд. Бу иккала тоғнинг жуда узоқ тарихи бор.

Улуғ Ватан уруши йилларида немис фашистлари Қрим ярим оролини ҳам эгаллаган эди. 1942 йил 5 мартда немислар Севастополь шаҳрини қамал қилди. Кўнгиллилар ва партизанлар ўз Ватанини фашистлардан ҳимоя қилиш учун жангга отландилар. Бу тоғлар ўртасидаги ўрмон ичига жойлашган партизанлар икки кун ўтгач, немисларга ҳужум қиладилар. Бабуган яйловидан ҳужумга ўтган партизанлар зарбага учраб чекинадилар. Куч тўплаган партизанлар 9 мартда немисларга зарба бериб, бир кун ичида 50 километр илгари силжишга муваффақ бўлганлар. Лекин 27 киши ярадор бўлиб қолган. Яраланган партизанлар Беданақир билан Бургутхона тоғининг ўртасидаги жойга яшириб қолдирилган. Фашистлар эса ўз разведкасини юборади. Биринчи куни туман бўлгани учун улар ярадорларни тополмасдан қайтиб кетадилар. Ички душман орқали ярадорларнинг яширинган жойини билган фашистлар партизанлар йўқлигидан фойдаланиб, уларни топиб, ёвузларча отиб ташлаганлар. Бу ерда Ватан учун ҳалок бўлган ботир жангчиларга атаб ёдгорлик ўрнатилган.

Ҳозир Беданақир тоғининг тепасида телевидение маркази қуриш мўлжалланган. Қурилишга 1957 йилнинг бошидан киришилади...

Ай-Петри тоғи ҳам энг баланд ва магистрал тоғлардан бири ҳисобланади. Боқчасарой, Алупка, Ялта ўртасидаги йўл ана шу тоғ бағридан ҳам ўтади. Ўрмондан иборат бўлган тоғ денгиз сатҳидан 1200 метр баланд. Тоғнинг пастидан юқорисига юк машинасида 150 марта айланиб, 60 минутда чиқилади. Тоғ бағридаги йўллар асфальтлаштирилган.

Биз уч соатга яқин вақт ичида тоғликдан чиқиб, жануб томонга юришда давом этдик. Тоғ тепасидаги яйловлардан ҳам фойдаланилмоқда.

Сойликка тушиб, яна баландликка кўтарилдик.

Тепаликка чиққанимизда жануб қуюқ туман ичида турарди.

— Бу ернинг ҳавоси жуда ажойиб экан-а?! — деди Сибирдан келган Катерина Никитина. — Бир жойда кун чиқиб турса, иккинчи ерда ҳаво булут...

— Бу булут ҳам эмас, туман ҳам эмас, — деди инструктор. — У денгиздан кўтарилаётган буғ. Ҳозир Қора денгизга яқинлашдик.

Мана, кўз олдимизда бепоён Қора денгиз. Ялта — курорт шаҳри. Дарахтзорлар орасида оқариб кўриниб турган ажойиб ва кўркам бинолар гугурт қутисидай бўлиб кўзга ташланарди. Туристлар Ай-Петри базасига қараб юрдилар.

Т. УНАБОЕВ.

БРИТАНИЯ ТРЕД-ЮНИОНЛАРИНИНГ 88-КОНГРЕССИ ОЧИЛДИ

БРАЙТОН, 3 сентябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Англиянинг курорт шаҳри Брайтонда Британия тред-юнионларининг 88-конгресси очилди.

Конгресс ишларида Британия тред-юнионлари конгрессига кирган ва 8 миллион 263 минг 741 аъзони бирлаштирган 186 тармоқ касаба союзларидан 1.001 делегат қатнашмоқда. Британия тред-юнионлари конгресси бирлаштирган касаба союзлар аъзоларининг умумий сони ўтган йилдагига нисбатан 156.783 кишига ортган.

Британия тред-юнионлари конгресси бош кенгашининг ҳисобот доклади, шунингдек касаба союзлар томонидан тақдим этилган 89 резолюция конгресс муҳокамасига қўйилади.

БРИТАНИЯ ТРЕД-ЮНИОНЛАРИ КОНГРЕССИНИНГ ҲАР ЙИЛ БЎЛАДИГАН 88-СЪЕЗДИГА

ВЦСПСнинг табрик телеграммаси

Қадрли дўстлар!

Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Совети Британия тред-юнионларининг ҳар йил бўладиган 88- Конгресси делегатларига Совет Иттифоқи касаба союзларига уюшган меҳнаткашлар номидан қардошлик саломи йўллайди ва ишда муваффақиятлар тилайди.

СССР касаба союзлари билан Англия касаба союзлари ўртасида алоқалар тобора ўсаётганини мамнуният билан қайд қиламиз. Ўзаро делегациялар юбориб туриш, меҳнаткашларнинг меҳнат шароити ва турмуши билан ўзаро танишиш СССР ва Буюк Британия халқлари ўртасида ҳамкорликни ва ҳамжиҳатликни ривожлантиришга ёрдам беради ҳамда умумий тинчликни мустаҳкамлаш ишига қимматли ҳисса бўлиб қўшилади.

Мамлакатларимизнинг касаба союзлари ўртасидаги бу алоқалар ривожланади ва мустаҳкамланади, деб ишонч билдирамиз.

Қардошлик саломи билан

Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Совети.

ПРЕЗИДЕНТ НОСИР ҲУЗУРИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ҚОҲИРА, 3 сентябрь. (ТАСС). Газеталарнинг билдиришича, кеча президент Носир ҳузурида матбуот конференцияси бўлган. Матбуот конференциясида Носир Миср Сувайш канали устидан ажнабийлар контролини ўрнатишни кўзда тутган «Даллес плани» ни рад этади, деб яна таъкидлаган. Президент Носир Миср Сувайш каналига бўлган суверен ҳуқуқларини қаттиқ ҳимоя қилади, деган.

Матбуотнинг билдиришича, президент қуйидагиларни айтган: «Сувайш канали проблемасини ҳал этиш тўғрисидаги ҳар қандай таклиф Даллес планида кўзда тутилганидек, халқаро контроль ўрнатишдан иборат бўлар экан, Миср бундай таклифга ҳеч қачон рози бўлмайди».

Миср «муросага келиш ва ҳамжиҳатлик мақсадида Даллес планига ҳам, Ҳиндистоннинг таклифига ҳам монанд келадиган қарорга қўшиладими» деб берилган саволга президент Носир бундай деб жавоб қайтарган: «Сиз «муросага келиш ва ҳамжиҳатлик» деган сўзни қандай маънода тушунаётганлигингизни билмайман. Аммо, мен Мисрнинг суверенитетини камситмайдиган ҳар қандай қарорни қабул қилишга тайёрман». Сўнгра, Носир бундай деган: «Ахир, мустақиллик билан мустақилсизлик ўртасида бир-бирига монанд келадиган қарор бўлиши мумкинми?».

Эйзенхауэрнинг Сувайш канали проблемаси ҳақидаги баёнотини шарҳлаш тўғрисидаги илтимосга жавобан президент қуйидагиларни айтган: «Эйзенхауэрнинг кейинги баёноти унинг аввалги баёноти орқасида бизда ҳосил бўлган хафагарчиликни йўқотди. Эйзенхауэр олдинги баёнотида 1888 йил конвенцияси канални интернационализация қилади, деган эди. Биз бу баёнотга қарши норозилик билдирдик. Шундан кейин Эйзенхауэр янги баёнот берди. Бу баёнот умуман Мисрнинг фикри тўғри эканлигини тасдиқлади, чунки бу баёнотда Миср каналнинг эгаси дейиладики, бу фикр бизнинг фикримизга мувофиқдир».

Сувайш каналининг собиқ компанияси тўғрисида президент Носир айтдики, бу компания «империализмнинг сарқитлари эди ва давлат ичидаги давлат эди».

Президент Носир сўзини давом эттириб бундай деди: Канал устидан халқаро контроль ўрнатиш идеяси Мисрнинг суверенитетига дахл қилиш демакдир. Сувайш канали доим Мисрнинг бир қисми бўлиб келди ва Миср Сувайш канали компаниясини национализация қилиш билан ўзининг қонуний ҳуқуқини амалга оширди.

Президент Носир 1888 йилги конвенция руҳида кемаларнинг каналда эркин қатновини гарантиялайдиган янги битим тузиш тўғрисида Сувайш каналидан фойдаланувчи манфаатдор бошқа давлатлар билан музокаралар олиб боришга Мисрнинг тайёр эканлигини билдирган.

Президент Носир Сувайш канали компаниясининг Миср томонидан национализация қилинганлигига жавобан Англия ва Франция томонидан кўрилган ҳарбий тадбирларни қоралаган. Президент Носир бундай деган: Миср «икки буюк давлат томонидан бўладиган уруш хавфи олдида турибди... Бизга таҳдид қилаётганлар дунёни уруш гирдобига тортаётганликлари учун ўзларини айбдор деб билишлари керак». Носир Миср ўзининг суверен ҳуқуқларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қатъий қарор бергандир, деб таъкидлаган.

Англия ва Франция Сувайш каналидан ўз лоцманларини чақириб олган тақдирда, Миср нима қилади, деб берилган саволга, президент бундай деган: Миср ўз лоцманларининг, шунингдек чет эл лоцманларининг ёрдами билан каналда кемаларнинг эркин қатновини таъминлай олади.

Австралия бош министри Мензис бошчилигидаги «бешлар комитети» билан бўладиган учрашувга тўхталиб, президент Носир айттанки, бу учрашувга музокара деб эмас, балки муҳокама юритиш деб қараш керак, чунки Миср Сувайш канали устидан халқаро контроль ўрнатилишига рози бўла олмайди, бундай контроль коллектив мустамлакачиликдан иборат бўлур эди.

СОВЕТ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БЕРЛИНГА КЕЛДИ

БЕРЛИН, 3 сентябрь. (ТАСС). Лейпцигдаги халқаро кузги ярмаркада қатнашувчи СССР ҳукумати делегацияси бугун Берлинга келди. СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари А. Н. Косигин делегацияга бошчилик қилади.

СОВЕТ СПОРТЧИЛАРИ ЛОНДОНДАН ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

ЛОНДОН, 3 сентябрь. (ТАСС). Совет енгил атлётикачилари командаси бугун Лондондан ўз ватанига учиб кетди. Маълумки, совет спортчилари инглиз енгил атлётикачилари билан дўстона матчда қатнашиш учун Англияга келган эдилар. Аммо, улар СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Нина Пономарёвага нисбатан провокация қилинганлиги сабабли ана шу матчда қатнашишдан воз кечдилар.

Индонезия ташқи ишлар министри Абдулғани Совет Иттифоқига учиб кетди

ЛОНДОН, 3 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Жакартадан билдиради: Индонезия ташқи ишлар министри Руслан Абдулғани кеча Совет Иттифоқига учиб кетди. Абдулғани ҳозирги вақтда Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган республика президенти Сукарнога ҳамроҳ бўлади.

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

ПЕКИН, 3 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Америка ҳарбий самолётининг 1956 йил 23 августда Хитойнинг ҳаво масофаларига бостириб кирганлиги тўғрисида Хитой Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг баёнотини маълум қилди. Баёнотда бундай дейилади:

Қўшма Штатлар давлат департаменти ва мудофаа министрлиги 1956 йил 31 августда қўшма баёнот эълон қилди. Бу баёнотда Хитойнинг Чжоушань оролларидан шарқ томонда денгиздан америка денгиз авиацияси самолётининг синиқлари топилганлиги ва бу самолёт 23 августда Хитой ҳарбий-ҳаво кучлари томонидан шикастлантирилган самолётнинг худди ўзгинаси эканлиги айтилади. Қўшма Штатлар давлат департаменти ва мудофаа министрлигининг қўшма баёнотида бир томондан, бу ҳарбий самолёт Хитой ороллари устида учган бўлса керак, деб эътироф қилинади, аммо, иккинчи томондан, Хитой ҳарбий-ҳаво кучлари самолётлари томонидан қилинган атака ўринсиз атака эди, деб даъво қилинади ва ана шу можаро учун жавобгарликни Хитой зиммасига юклашга ҳаракат қилинади. Хитой ҳукумати Қўшма Штатлар томонидан қўйилган айбни ўринсиз ва асоссиз, деб ҳисоблайди.

Хитой матбуот органлари чанкайшичилар ҳарбий самолётининг Хитой ҳарбий-ҳаво кучлари самолётлари томонидан шикастлантирилганлигига доир фактлар тўғрисида батафсил ва аниқ хабарларни босиб чиқарган эди. Чанкайшичиларнинг ана шу ҳарбий самолёти 1956 йил 23 августда Маань, Чэнси ва Хуанцзэшань ороллари устида Хитойнинг ҳаво масофаларига бостириб кирган эди. Хитойнинг ихтиёрида бўлган фактларга қараганда, ёки Қўшма Штатлар давлат департаменти ва мудофаа министрлигининг қўшма баёнотига қараб фикр юритганда, ҳарбий-ҳаво кучларимизнинг самолётлари 23 августда очиқ денгиз устида эмас, балки Хитойнинг ҳаво масофаларида ана шу ҳарбий самолётга шикаст етказганлиги кўриниб турибди. Ҳарбий-ҳаво кучларимиз ана шу ҳарбий самолётга шикаст етказганига қадар, мазкур самолёт ҳақиқатда узоқ вақт мобайнида Хитойнинг қирғоқ ороллари устида учиб юрган. Бу эса, ҳарбий самолётнинг Хитой ҳаво масофаларига бостириб кириши сира ҳам тасодифий бир ҳол эмаслигини кўрсатади. Бундан ташқари, ана шу район чанкайшичиларнинг ҳарбий самолётлари провокация мақсадида ҳужум қилиб турган район эканлиги яхши маълум. Шу сабабдан, Хитой ҳарбий-ҳаво кучлари чанкайшичиларнинг ҳарбий самолётларига қарши ҳавода доим жанг олиб боришга, бу самолётларни уриб туширишга, уларни шикастлантиришга ёки ҳайдаб юборишга мажбурдирлар. Ўз-ўзидан маълумки, чанкайшичиларнинг ана шу ҳарбий самолётларининг ҳаммаси Америка самолётлари типидаги самолётлардир. Ана шундай шароитда мазкур район устида ҳаво масофаларига бостириб кирган ва бу район устида узоқ вақт учиб юрган америка самолёти типидаги ҳарбий самолёт чанкайшичиларнинг ҳарбий самолёти деб топилганлиги ва бу самолётга атака қилинганлиги тамомила табиий бир ҳолдир.

Дарҳақиқат, Хитой ҳукумати ана шу можаро тўғрисида Қўшма Штатлар номидан Англия ҳукумати томонидан берилган саволга 27 августда қайтарган жавобида Хитойнинг Маань, Чэнси ва Хуанцзэшань ороллари устида ҳаво масофаларига бостириб кирган самолёт чанкайшичиларнинг ҳарбий самолёти бўлмай, Америка денгиз авиациясининг самолёти бўлиб чиққан экан, биз бу тўғрида катта таассуф билдирмай қола олмаймиз, деб таъкидлаган эди. Шу билан бирга, Хитой ҳукумати шуни ҳам таъкидлаб кўрсатди: мазкур самолёт америка денгиз авиациясининг самолёти бўлган экан, бу нарса Америка 7-флотининг Чэнси оролларидан тортиб Дачэнь оролларигача чўзилиб кетган ана шу райондаги манёврлари ва Америка ҳарбий-денгиз авиациясига қарашли кўп самолётларнинг разведка ўтказиш мақсадида 23 ва 24 августда Чэнси ороллари устидан ҳаво масофаларига бостириб кирганлиги қасддан қилинган ҳамда Хитойнинг ҳаво масофалари ва территориал сувларига бостириб киришдан иборат бўлган провокацион ҳаракат эканлигини исбот қилади, холос. Шу муносабат билан Хитой ҳукумати Қўшма Штатлар ҳукуматига қаттиқ норозилик билдириши лозим.

Ҳозирги вақтда фактлар Хитойнинг ҳаво масофаларига бостириб кирган америка типидаги самолёт ҳақиқатан ҳам Америка денгиз авиациясининг самолёти эканлигини кўрсатади. Лекин шунга қарамай, Қўшма Штатлар ҳукумати Хитой ҳукуматининг норозилигини қабул қилиш бир ёқда турсин, балки Хитой ҳукуматидан компенсация талаб қилди. Бу, тамомила ўринсиз бир ҳаракатдир.

Хитойнинг ҳаво масофалари ва территориал сувларига бостириб кириш мумкин эмас. Хусусан ажнабий қуролли кучлар чанкайшичиларнинг қуролли кучлари доим ҳужум қилиб турган районга кирмасликлари керак. 23 августда Америка денгиз авиацияси самолёти Хитойнинг ҳаво масофаларига бостириб кирди. Ана шу можародан кейин эса, Қўшма Штатларнинг ҳарбий-денгиз флоти ва самолётлари Хитойнинг территориал сувларига ва ҳаво масофаларига яна кўп марта бостириб кирдилар. Шу сабабдан, Хитой ҳукумати қаттиқ норозилик билдиради ва Қўшма Штатлар ўзининг провокацион хуружларини тўхтатсин, деб қатъий талаб этади.

КИНО

„Ўлмаслик гулхани“

Дин, хурофот ва унинг инсон ҳуқуқи, олам тўғрисидаги реакцион таълимотига қарши курашда ҳалок бўлган, дунёвий фанни ривожлантириш йўлида катта хизматлар кўрсатган улуғ зотларнинг табаррук номлари инсоният тарихидан асло ўчмайди.

Киев киностудияси томонидан 1956 йилда ишлаб чиқарилган ва шу кунларда пойтахт кинотеатрлари экранларида намойиш қилинаётган «Ўлмаслик гулхани» рангдор бадиий фильмида ўз фаолияти, ақл-идрокини дунёвий фанни ривожлантиришга бағишлаган Уйғониш даврининг улуғ материалист философи Джордано Бруно ҳаёти акс эттирилган. Фильм авторлари улуғ мунажжим Брунонинг ҳаётини, фан йўлида руҳонийлар қўлида фожиали қурбон бўлишини характерли деталларда кўрсатиб бера олганлар.

Васко де Гама кемалари узоқ Ҳиндистон ерларига бориб етди, Колумб Америка қирғоқларида бўлди, жасур саёҳатчи Магеллан Ер шарини айланиб чиқди. Коперник планеталар тўғрисидаги материалистик мулоҳазаларини дадиллик билан айтди. Дунёвий фан соҳасидаги бу кашфиёт ва таълимотлар дин, хурофотнинг олам тўғрисидаги, шахс ва унинг инсоний ҳуқуқлари тўғрисидаги реакцион таълимотни ағдар-тўнтар қилиб ташлаган эди.

Фильмни кўрар эканмиз, бундан бир неча асрлар илгари ўтган улуғ зотларнинг планеталар ва Ернинг тузилиши, Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақидаги таълимотлари киши дунёқарашини кенгайтириб, уларнинг олам тўғрисидаги тасаввурини инжил афсоналарида баён этилган фикрлар доирасидан ташқарига олиб чиққанликлари кўз олдимизда намоён бўлади. Кишилар борган сари ҳақиқий билимни, дунёвий, ҳаётий фанни эгаллашга интилади. Лекин католик черкови миллионлаб эътиқодли кишилар устидан ўз ҳукмронлигини сақлаб қолиш учун ҳаракат қилади ва киши руҳининг озодлиги учун ҳар қандай уринишни қаҳр-ғазаб билан бостиради. Динга қарши чиқувчилар ўтда ёндириб юборилади.

Инквизиция гулхани алангаланган ана шу йилларда Италия монастирларидан бирида солдат ва кир ювувчининг ўғли монах Джордано Бруно тақиқланган китобларни зўр иштиёқ билан яширинча мутоала қилади. Бруно диний таълимотларнинг ёлғонлигига ишонч ҳосил қилгач, монастирни ташлаб, жонажон шаҳри Ноледа севгилиси Джулияни қолдириб, Италиядан қочади.

Орадан кўп ўтмай Альп тоғи ортидаги савдо шаҳри Женевада ўз лекцияларида одам ҳуқуқлари, олам тўғрисида қўрқмай гапириб, Рим черковининг шармандасини чиқарган университетнинг ажойиб профессори тўғрисида миш-миш гап тарқалади. Бу профессор Джордано Бруно эди. Профессор тўғрисидаги миш-миш гаплар Женева черкови аҳлининг қулоғига бориб етади ва черков консисториясининг қарори билан Бруно шаҳардан қувилади.

Санъат ва фан «ҳомийси» сифатида шуҳрат қозонган Франция короли Генрих III саройига ҳар томондан уй-жойсиз қолган философлар, оч-яланғоч сандироқлаб юрган астрологлар, алхимик ва музикачилар кела бошлайди. Дайди олимлар орасида Джордано Бруно ҳам бор эди. Генрих III Бруно билан суҳбатлашар экан:

— Қани, ўз философиянгизни менга айтиб беринг-чи, агар философиянгиз менга ёқса, мен Сизга беҳисоб мукофот бераман, — дейди. Бруно оламнинг тузилиши тўғрисидаги янги таълимотни эҳтирос билан ишонарли қилиб баён этади, лекин бу таълимот короолга маъқул бўлмайди. У, суҳбат охирида Брунога қараб шундай деб хитоб қилади:

— Йўқса руҳонийларнинг ташвиқоти ҳеч нарсага арзимас экан-да? Уларга ҳеч ким қулоқ солмай қўяди! Холис гапим шуки, менинг юртимдан чиқиб кетинг.

Шундай бўлиши табиий бир ҳол эди, чунки Уйғониш давридаги черков инквизицияси фақат Римдагина бўлмай, балки бутун Европа мамлакатларида ҳам авж олган эди.

Бруно Лондон ва Прага, Марбург ва Виттенбергда ҳам бўлади, бироқ у ҳеч қаерда эркин иш қила олмайди, аксинча, руҳонийлар унинг таълимотига қарши чиқади, уни таъқиб остига олади. Бруно таъқиб ва қувғинда юриб фанни аслзодалар, бадавлат кишилар эмас, балки оддий меҳнаткаш халқ гуллаб-яшнатишга қодир эканлигини тушунади. Ана шундан кейин у, оламни худо яратган деган диний таълимотга қарши бутун куч-қувватини сарфлайди, оммани руҳий ва ижтимоий жиҳатдан эзиш воситаси бўлган худо, шайтон, жаннат ва дўзахнинг ёлғон эканлигини фош этади.

Бруно чет элларда 15 йил сарсонлик-саргардонликда юрди. У, Италияга қайтишни жуда истар эди. Брунонинг ўз ватанини соғинганидан фойдаланган черков аҳли унинг севгилиси Джулия номидан унга сохта хат ёзиб, Брунони Италияга чақирадилар ва шу йўл билан уни қўлга туширадилар. Руҳонийлар Брунодан ўз дунёқараши ва таълимотидан воз кечишни талаб қиладилар. Бироқ Бруно рад этади. Брунони 8 йил давомида азоблайдилар ва ниҳоят ўз дунёқарашидан воз кечтиришга эришадилар. Гарчи Бруно оғизда воз кечган бўлса ҳам, амалда ўз идеалларига содиқ бўлиб қолади. Муқаддас конгрегация Брунони ўтда куйдиришга қарор қилади. 1600 йил 17 февралда Римнинг Гуллар майдонида Джордано Бруно ўтда ёндирилади.

Бруно ёндирилди, бироқ унинг таълимоти ўлмади. У, инквизиция, реакция кучайган бир даврда динга, хурофотга қарши кескин кураш олиб борган материалист — олимдир. Джордано Бруно ролини ижро этган талантли артист В. Дружников бу образни моҳирлик билан талқин этган. Артист Брунонинг таъқиб ва қувғинларга қарамай, олам тўғрисидаги материалистик тушунчани ташвиқот қилиши, динга қарши фаний таълимотни илгари суришини ғоят усталик билан очиб берган.

Фильмда Мартин Ясноглазий (артист О. Жаков), капитан Пифагетта (артист А. Мгебров), Англия қироличаси Елизавета (артистка Э. Мильтон), Франция короли Генрих III (артист В. Таскин)ларнинг образлари ҳам ўзларига хос хислат ва фазилатлари билан ёрқин очиб берилган.

Сценарий авторлари И. Луковский ва А. Народницкийлар Джордано Бруно образини талқин қилишда тарихий манбаълардан анча усталик билан фойдаланганлар. Фильмни кўрган ҳар бир томошабин сценарий авторларининг хизматини яхши сезиб олади. Режиссёр С. Цибульник ва оператор Н. Слуцкийнинг хизматлари диққатга сазовордир. Фильмда томошабинга манзур бўладиган манзаралар кўп. Композитор А. Хачатурян фильм мазмунига мос музика ярата олган.

Киев киностудияси кўпгина замонавий темада яхши фильмлар яратиш билан бирга, тарихий темада ҳам фильм яратиб, яхши ташаббус кўрсатди. Томошабин фильмда Бруно ҳаёти билангина эмас, балки унинг ҳаёт йўли орқали XVI асрдаги дунёвий фан тараққиёти учун олиб борилган жиддий курашни ҳам кўрадилар. Фильм томошабинларни Бруно ҳаёти ва унинг Уйғониш давридаги диний реакция, инквизицияга қарши олиб борган кураши билан таништиришда катта аҳамиятга эга.

С. РАҲИМОВ.

ХРОНИКА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ўртоқ Лазарь Моисеевич **Каганович**ни СССР Бинокорлик материаллари саноати министри қилиб тайинлади.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кеч соат 7 гача **Ўлмаслик гулхани**, кеч соат 7—40 минутдан янги немис бадиий фильми **Доктор Роберт Майер.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Ханжар**, кундуз соат 12 дан **Шайтон доира.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз соат 4 гача **Ўлмаслик гулхани**, кеч соат 6 дан **Доктор Роберт Майер.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «УДАРНИК», «ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Ўлмаслик гулхани.**

«ХИВА», ТЕЛЬМАН номли — **Шайтон доира.**

«САЛЮТ» — **Безовта баҳор.**

Ўқчи кўча, Ялта тупик, 28-уйда турувчи **Маҳмуд Юнусов**нинг шу тупикдаги 34-уйда турувчи Муҳаббат Қосимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 1-участка халқ судида кўрилади.

Калинин район, Ворошилов қишлоқ советидаги «Шарқ ҳақиқати» колхозида турувчи **Ғаффор Каримов**нинг шу колхозда турувчи Мукамбар Саипова-Каримовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район, 1-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33282 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р 03922. «Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1515.